

SOUDNÍ TLUMOČNÍK

2/2017

Z OBSAHU VYBÍRÁME

- Vláda v demisi schválila návrh samostatného zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích
- Pelikán sjednocuje soudní písemnosti – styl i řádkování budou pevně dané
- Křest německo-českého právníckého slovníku Mileny Horákové
- Musíme opravdu překládat jen celé listiny? Nemusíme

USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

ze dne 17. ledna 2018 č. 40

k návrhu zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích

Vláda

1. **schvaluje** návrh zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích, s úpravami podle připomínek obsažených ve stanovisku předsedy Legislativní rady vlády;
2. **ukládá** ministru spravedlnosti vypracovat konečné znění vládního návrhu zákona podle bodu I tohoto usnesení;
3. **pověřuje**
4. předsedu vlády předložit vládní návrh zákona podle bodu I a II tohoto usnesení předsedovi Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky k dalšímu projednání s upozorněním, že tento vládní návrh zákona se týká členství České republiky v Evropské unii,
5. ministra spravedlnosti, aby odůvodnil vládní návrh zákona podle bodu I a II tohoto usnesení v Parlamentu České republiky;
6. **zmocňuje** předsedu vlády, aby na základě odůvodněné žádosti ministra spravedlnosti pověřil plněním úkolu podle bodu III/2 tohoto usnesení jiného člena vlády.

Provedou:

předseda vlády,
ministr spravedlnosti

Ing. Andrej Babiš, v. r.
předseda vlády

Milé kolegyně a milí kolegové,

možná se konečně dočkáme nového, a hlavně samostatného zákona, neboť současná vláda na svém zasedání dne 17. ledna 2018 schválila mimo jiné i staronový návrh zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích, který by měl přispět ke kvalitnější práci v tomto odvětví, a který zdůrazňuje úlohu vzdělání a praxe a jednoznačně definuje, jaké předpoklady pro výkon tlumočnické a překladatelské činnosti jsou potřeba. Jakož i u předchozích návrhů, tento také počítá s elektronickou evidencí úkonů a povinným profesním pojištěním. Pokud vše půjde dobře, měl by platit od roku 2020. Také by měly být navýšeny odměny, i když stále zůstává nepopulární rozpětí, proti kterému zatím marně bojujeme (za tlumočení až 500 Kč za hodinu a až 450 Kč za překlad jedné normostrany). Návrh už byl v Poslanecké sněmovně, ale vzhledem k novému složení je potřeba absolvovat proces znova. Návrh je nyní postoupen organizačnímu výboru Poslanecké sněmovny, a následně do prvního čtení.

Je také pár dalších věcí, na které se nás často dotazujete, a to EET a GDPR.

Třetí fáze EET (elektronické evidence tržeb), která se týká i nás, o které jste získali informace na loňském daňovém semináři, a která měla být platná i pro nás od 1. března 2018, je zatím odložena. Pokud tedy budete předpokládat příjmy v hotovosti (nepřijímáte-li platby v hotovosti, nebo jen minimálně, a tudíž se můžete dohodnout se zákazníky, že Vám platbu před vyzvednutím překladu, resp. provedením tlumočení, tj. např. svatby, pošlou na účet nebo složí v bance – což někteří dělají i dnes – pak se registrovat nemusíte), podáte si žádost o získání autentizačních údajů (osobně na finančním úřadu nebo prostřednictvím své datové schránky, resp. elektronického formuláře na portálu daňové správy). Do 60 dnů od získání autentizačních údajů se musíte přihlásit do portálu EET a změnit si heslo. Vše si můžete nanečisto vyzkoušet ještě před platností. Stačí Vám počítač, nebo i jen mobil, a můžete využít i zdarma některou webovou aplikaci. Existují i webové stránky pro občasnou evidenci bez registrace, a to také i zdarma. Samozřejmě můžete využít i nabídky bank, u kterých máte účet, nebo mobilních operátorů. Můžete mít malý platební terminál, který tiskne účtenky, ale lze využít i systém zasílání účtenek prostřednictvím SMS nebo emailem (tzv. vystavení elektronické účtenky). V každém případě se každého zaregistrovaného týká daňová úleva 5 000 Kč bez dokládání jakýchkoliv nákladů. Myslím, že by to pro nikoho z nás neměl být problém, neboť každý z nás pracuje s počítačem a má mobilní telefon.

Druhou záležitostí je nařízení o ochraně osobních údajů („GDPR“), které bude platit od května tohoto roku. Soudní tlumočníci pracují s osobními údaji, ale jsou ze zákona povinni zachovávat mlčenlivost. Navíc zákonné důvody pro zpracování osobních údajů jsou, pokud údaje potřebujeme k plnění smlouvy (kterou máme se zadavatelem, a to i ústní) nebo při plnění zákonné povinnosti (v našem případě evidenci v tlumočnickém deníku). Více v poznámkách z přednášky na Jeronýmových dnech, kterou jsme pro Vás zorganizovali.

Těšíme se na setkání s Vámi na některé z našich akcí.

Eva Gorgolová

předsedkyně představenstva

ÚVODNÍ SLOVO

Úvodní slovo předsedkyně KST ČR, Evy Gorgolové	1
--	---

KOUTEK POEZIE

Medvídek od Ježíška	4
---------------------------	---

AKCE KST ČR®

Kalendář akcí	5
---------------------	---

NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH KST ČR® MÁTE PO RUCE MNOHEM VÍCE NEŽ TUŠÍTE

Co vše najdete na www.kstcr.cz	6
--	---

LEGISLATIVA

Věděli jste, že podle trestního řádu tlumočnick může být zároveň zapisovatelem?	7
V jaké formě můžeme předávat „faktury“ podle zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb.?	9
Pokyny EK k novým pravidlům na ochranu osobních údajů	10
Jak to viděl Vladimír Renčín	11
Zemřel karikaturista a kreslíř Vladimír Renčín	11

KONFERENCE A SEMINÁŘE KST ČR®

Letní pětidenní semináře právnické angličtiny, francouzštiny a němčiny v Kroměříži	12
XXII. Česko-německý terminologický seminář v Hluboké nad Vltavou	13
Hluboké zážitky z Hluboké	15
Česko-španělský terminologický seminář v Praze	16

UDÁLOSTI A AKCE JINÝCH ORGANIZACÍ

Setkání na téma systému soudního a komunitního tlumočení	17
Kulatý stůl Germánské společnosti pro forenzní lingvisty v Kodani	19
Křest německo-českého právnického slovníku Mileny Horákové	20
Slovník roku 2018	22
Podzimní knižní veletrh v Havlíčkově Brodě	23
13. Bienální konference forenzních lingvistů v portugalském Portu	24
Na třináctých Jeronýmových dnech v Praze se mluvilo také o GDPR	25
PT TEPIS – konference a valná hromada ve Varšavě	26

CO VÁS MŮŽE ZAJÍMAT

„Kvalita tlumočení“ a vzdělávání tlumočnicků znakového jazyka	27
Interview se soudcem Lubošem Dörflem, dlouholetým přednášejícím na kurzech KST ČR	30
Tlumočnick se domáhal u soudu přiznání náhrady nemajetkové újmy způsobené mu nepřiměřenou délkou řízení ...	32
Polští tlumočnicki a nová legislativní norma EU GDPR	33

INFORMACE A OZNÁMENÍ

Pelikán sjednocuje soudní písemnosti – styl i řádkování budou pevně dané	35
Slovensko: parlament schválil zmeny pre znalcov, tlmočníkov a prekladateľov	36

DOTAZY & ODPOVĚDI

Musíme opravdu překládat jen celé listiny? Nemusíme	37
Po změně příjmení nelze používat razítko s předchozím příjmením	37

VÍTÁME NOVÉ ČLENY	38
GRATULUJEME JUBILANTŮM	39
INZEROVAT PRO VYBRANÉ CÍLOVÉ SKUPINY SE VYPLATÍ	40

ÚHRADY ČLENSKÝCH A JINÝCH PŘÍSPĚVKŮ A SPONZORSKÝCH DARŮ

Úhrady akcí komory (semináře, kurzy, donace atd.):

č. ú.: 2104417790/2700, UniCredit Bank Czech Republic, a. s.
IBAN: CZ33 2700 0000 0021 0441 7790
SWIFT (BIC): BACXCZPP

Úhrady členských příspěvků (splatných pro stávající členy nejpozději do 31. ledna daného roku):

č. ú.: 520228009/2700, UniCredit Bank Czech Republic, a. s.
IBAN: CZ46 2700 0000 0005 2022 8009
SWIFT (BIC): BACXCZPP

Úhrady ze zahraničí v českých korunách (včetně Slovenska):

č. ú.: 2200655262/2010, Fio banka, a. s.
IBAN: CZ23 2010 0000 0022 0065 5262
SWIFT (BIC): FIOBCZPPXXX

Úhrady v eurech:

č. ú.: 2501389295/2010, Fio banka, a. s.
IBAN: CZ13 2010 0000 0025 0138 9295,
SWIFT (BIC): FIOBCZPPXXX

Členům Komory soudních tlumočnicků ČR připomínáme, že roční členský příspěvek má být uhrazen vždy předem, nejpozději do 31. ledna každého roku.

Bulletin Soudní tlumočnick 02/2017

Periodikum Soudní tlumočnick vydává Komora soudních tlumočnicků České republiky zpravidla dvakrát ročně

Šéfredaktor: Dagmar De Blasio Denčíková

Redakce: představenstvo KST ČR®

Senovážné nám. 978/23, 110 00 Praha 1 – CZ

IČ: 65401697 • tel. +420 604 557 241 • datová schránka: eazp826 • www.kstcr.cz • e-mail: kstcr@kstcr.cz

Registrace Ministerstva kultury České republiky: ev. č. MK ČR E 18793

Za obsahovou stránku příspěvků a názory zde publikované odpovídají autoři jednotlivých textů.

MEDVÍDEK OD JEŽÍŠKA

Ježíšek mi kdysi nadělil medvídka,
ale ten nešťastník měl zlej osud.
Skončil, jak nedopsaná povídka...
a přitom tu moh zůstat dosud.

Z šepotu, z vroucnosti a z dětský samoty
postupně uhnětla jsem mu duši.
Když jsme si dělili dobroty,
bylo mu slyšet srdce bušit.

Míšánku, mohli jsme v objetí zestárnout,
a jeden druhému srdce zlatit.
Z jemného předuva našich pout
andělé mohli si tkát šaty.

Léta ses na mě moh usmívat z poličky
na důkaz, že náš svět přetrvává
Pro duši tvý starý holčičky
mohla to bejt moc dobrá zpráva.

Ale tys zahynul. Máma mi zalhala...
Ohýnku, co tady v dříví skáčeš,
nepotkals ve světě Michala?
Byl to můj méďa uspávaček.

Jednou čas vystaví svolení k výlovu
jezera mých očí. Do daleka
vydám se na cestu k domovu
a on tam na mě bude čekat.

Ježíšek mi zase vedle něj ustele,
až přijde čas mojí uzávěrky.
Z té ryzí lásky si andělé
budou moct tepat zlatý šperky.

*Jitka Badoučková,
soudní tlumočnice jazyka italského,
překladatelka, básnířka a dlouholetá
členka KST ČR®*

6.–11. 8. 2017
ANGLIČTINA
FRANCOUZŠTINA
NĚMČINA

Pětidenní intenzivní semináře v Kroměříži
Kroměříž, U Sýpek 3921/11, Justiční akademie

Právnícká angličtina

„Terminologie občanského práva procesního - civilní a insolvenční řízení“

Přednášející:

doc. PhDr. Marta Chromá, Ph.D., garant kurzů, proděkanka a vedoucí katedry jazyků PF UK

Právnícká francouzština

„Terminologie obchodní a podnikatelské praxe“

Přednášející:

doc. PhDr. Tomáš Duběda, Ph.D., odborný asistent Ústavu translatologie FF UK v Praze

PhDr. Jana Tomaščinová, Ph.D., odborná asistentka Katedry jazyků PF UK Praze

Právnícká němčina

„Terminologie občanského práva procesního a vybrané otázky rakouského pracovního práva a práva sociálního zabezpečení“

Přednášející:

Mgr. Catherina van den Brinková Štifterová, odborná asistentka PF UK, soudní tlumočnice jazyka německého

MMag. Daniel Popelka, Richter des Arbeits- und Sozialgerichtes

Mag. Pavlína Böhmová-Lössl, allgemein beeidete und gerichtlich zertifizierte Dolmetscherin für die tschechische und slowakische Sprache

14. 10. 2017
PRO ZÁJEMCE
O SOUDNÍ
TLUMOČENÍ

Podzimní kurz pro uchazeče o jmenování soudním tlumočnickem

Praha 1, Senovážné nám. 23, zasedací místnost č. 16

Přednášející:

Mgr. Luboš Dörfl, soudce Vrchního soudu v Praze a autor komentáře k zákonu č. 36/1967 Sb.

Mgr. Kateřina Pivoňková, Ph.D., vedoucí oddělení znalců a tlumočnicků KS v Praze

Mgr. Jana Klokočková, členka představenstva KST ČR a soudní tlumočnice francouzštiny a rumunštiny

2.–5. 11. 2017
NĚMČINA

XXII. česko-německý terminologický seminář

Hluboká nad Vltavou, Masarykova 602, Parkhotel

„Právo hospodářské soutěže, veřejné zakázky, veřejné a soukromé právo stavební“

Přednášející:

JUDr. Petra Joanna Šimečková Pipková, Ph.D., LL.M, advokátka

PhDr. Milena Horálková, Právnícká fakulta UK, Katedra jazyků

Mgr. Magda Stehnová, překladatelka

Tobias Endrich, právník

Dr. Martin Paus, Lektor DAAD, právník

2. 12. 2017
ŠPANĚLŠTINA

Česko-španělský terminologický seminář nejen pro soudní tlumočníky

Praha 1, Senovážné nám. 23, zasedací místnost č. 201

„Španělské trestní právo procesní, subjekty a postup trestního řízení ve Španělsku, terminologické ekvivalenty pojmů trestního řízení“

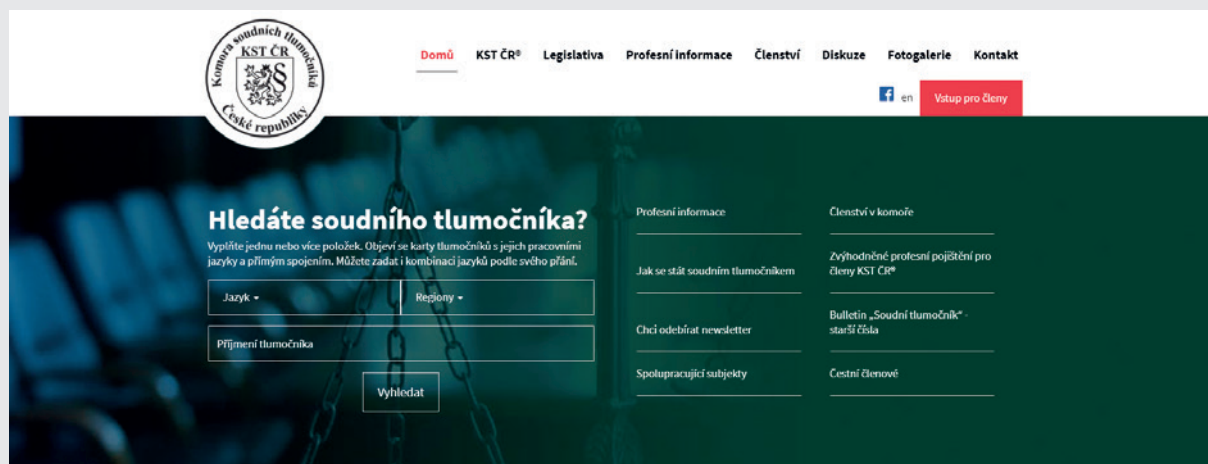
Přednášející:

Guillermo Moreno Jaureguizar, společník advokátní kanceláře Moreno Vlk & Asociados v Madridu

PhDr. Mgr. Alexandra Berendová, Ph.D., odborná asistentka PF UK v Praze

SLEDUJETE PRAVIDELNĚ WEBOVÉ STRÁNKY KOMORY?

www.kstcr.cz

The screenshot shows the homepage of the KST ČR website. At the top, there is a navigation bar with links: Domů, KST ČR®, Legislativa, Profesionální informace, Členství, Diskuze, Fotogalerie, and Kontakt. Below the navigation bar is a large banner with the text "Hledáte soudního tlumočníka?" (Are you looking for a court interpreter?). The banner includes a search form with fields for "Jazyk" (Language), "Regiony" (Regions), and "Přijetí tlumočníka" (Acceptance of interpreter), and a "Vyhledat" (Search) button. To the right of the search form, there are several links: "Profesionální informace", "Členství v komoře", "Jak se stát soudním tlumočnickem", "Zvýhodnění profesní pojištění pro členy KST ČR®", "Chci odebrat newsletter", "Bulletin 'Soudní tlumočnick' - starší čísla", "Spolupracující subjekty", and "Čestní členové".

Nejbližší akce KST ČR

14 Podzimní kurz pro uchazeče o jmenování soudním tlumočnickem
říjen 2017
Praha 1

02 listopad 2017
05 listopad 2017
Česko-německý terminologický seminář
Mladá Boleslav

Akce jiných organizací

04 srpen 2017
20 listopad 2017
Praktická cvičení pro tlumočnický českého znakového jazyka
Praha 2

21 srpen 2017
ITALŠTINA pro právní překladatele a tlumočnický na PF MU v Brně
Brno, Vítězů 70

Aktuality

10 únor 2017
Pilotní projekt videotlumočení Intepretty.com za účasti členů KST ČR se prodlužuje

12 květen 2017
Chcete se stát ČLEMEM Komory soudních tlumočnicků ČR nebo své ČLENSTVÍ OBNOVIT?

NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH KST ČR® MÁTE PO RUCE MNOHEM VÍCE, NEŽ TUŠÍTE

- Chcete-li** mít včas informace o zajímavých vzdělávacích akcích, přihlaste se do newsletteru.
- Chcete-li** se přihlásit na seminář, který vás zajímá, přihlaste se on-line přes automatizovaný přihlašovací systém.
- Chcete-li** se poradit s kolegy, staňte se členem a přihlaste se do poradního chatu.
- Chcete-li** znát obsah interních sdělení a jste-li již členem KST ČR, vstupte do sekce pro členy.
- Chcete-li,** aby vás kdykoli našli noví zákazníci, pravidelně aktualizujte své kontakty ve veřejném seznamu tlumočnicků KST ČR.
- Chcete-li** znát vývoj legislativy, která se vás týká, sledujte webové stránky Komory.

To vše a mnohé jiné najdete na www.kstcr.cz. S individuálními požadavky se, prosím, obraťte na kstcr@kstcr.cz.

VĚDĚLI JSTE, ŽE PODLE TRESTNÍHO ŘÁDU TLUMOČNÍK MŮŽE BÝT ZÁROVEŇ ZAPISOVATELEM?

Uvádíme některé povinnosti a práva tlumočnicka ze zákona č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním, ve znění platném od 1. října 2017

HLAVA PRVNÍ

Oddíl druhý Tlumočník

§ 28

(1) Je-li třeba přetlumočit obsah písemnosti, výpovědi nebo jiného procesního úkonu nebo využije-li obviněný právo uvedené v § 2 odst. 14, přibere se tlumočník; totéž platí, jde-li o ustanovení tlumočnicka osobě, s níž se nelze dorozumět jinak než některým z komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob. **Tlumočník může být zároveň zapisovatelem.** Neuvede-li obviněný jazyk, který ovládá, nebo uvede-li jazyk či dialekt, který není jazykem jeho národnosti nebo úředním jazykem státu, jehož je občanem, a pro takový jazyk nebo dialekt není zapsána žádná osoba v seznamu tlumočnicků, ustanoví orgán činný v trestním řízení tlumočnicka pro jazyk jeho národnosti nebo úřední jazyk státu, jehož je občanem. Jde-li o osobu bez státního občanství, rozumí se jím stát, kde má trvalý pobyt, nebo stát jeho původu. Využije-li obviněný právo uvedené v § 2 odst. 14, přibraný tlumočník přetlumočí na jeho žádost i jeho poradu s obhájcem v průběhu procesních úkonů.

(2) Za podmínek uvedených v odstavci 1 je třeba obviněnému písemně přeložit usnesení o zahájení trestního stíhání, usnesení o vazbě, usnesení o nařízení pozorování obviněného ve zdravotnickém ústavu, obžalobu, dohodu o vině a trestu a návrh na její schválení, návrh na potrestání, rozsudek, trestní příkaz, rozhodnutí o odvolání a o podmíněném zastavení trestního stíhání; to neplatí, jestliže obviněný po poučení prohlásí, že pořízení překladu takového rozhodnutí nepožaduje. Týká-li se takové rozhodnutí více obviněných, přeloží se obviněnému jen ta část rozhodnutí, která se jej týká, pokud ji lze oddělit od ostatních výroků rozhodnutí a jejich odůvodnění. Pořízení překladu rozhodnutí a jeho doručení zajišťuje orgán činný v trestním řízení, o jehož rozhodnutí se jedná.

(3) Jestliže s doručením rozhodnutí uvedeného v odstavci 2 je spojen počátek běhu lhůty a je třeba pořídit písemný

překlad takového rozhodnutí, považuje se rozhodnutí za doručené až doručením písemného překladu.

(4) Za podmínek uvedených v odstavci 1 je třeba obviněnému písemně přeložit i písemnost neuvedenou v odstavci 2, je-li to zapotřebí pro zaručení spravedlivého procesu, zejména pro řádné uplatnění práva na obhajobu, a to v rozsahu určeném orgánem činným v trestním řízení, který je zcela nezbytný k seznámení obviněného se skutečnostmi, které jsou mu kladeny za vinu; není-li odůvodněnému návrhu obviněného, který využil právo uvedené v § 2 odst. 14, na pořízení překladu takové písemnosti vyhověno, orgán činný v trestním řízení, který řízení vede, o tom rozhodne usnesením. Namísto písemného překladu podle věty první lze písemnost nebo její podstatný obsah přetlumočit; ustanovení věty první se nepoužije, jestliže již byla tato písemnost nebo její podstatný obsah obviněnému přetlumočena nebo jestliže obviněný po poučení prohlásí, že pořízení jejího překladu nepožaduje. Proti rozhodnutí podle věty první je přípustná stížnost. Pořízení překladu a jeho doručení zajišťuje orgán činný v trestním řízení, který řízení vede.

(5) Práva uvedená v odstavcích 1 a 4 náleží i podezřelému.

(6) Za podmínek uvedených v odstavci 1 je třeba osobě, která je zadržena či zatčena, bez zbytečného odkladu písemně přeložit též poučení o jejích právech (§ 33 odst. 6 a § 76 odst. 5).

§ 29

(1) O ustanovení tlumočnicka, o způsobilosti k této funkci a o vyloučení z ní, o právu odepřít provedení tlumočnického úkonu, o slibu a o připomenutí povinností před provedením tlumočnického úkonu, jakož i o náhradě hotových výloh a odměně za tlumočnický úkon platí zvláštní předpisy.

(2) Výši náhrady a odměny tlumočnicka určí orgán, který tlumočnicka přibral, a v řízení před soudem předseda senátu **bez zbytečného odkladu, nejpozději do dvou měsíců od vyúčtování náhrady a odměny tlumočnicka.** Nesouhlasí-li ten, kdo tlumočnicka přibral, s výší vyúčtované

náhrady a odměny tlumočníka, rozhodne usnesením. Proti usnesení je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

(3) Náhradu a odměnu tlumočníka je třeba uhradit bez zbytečného odkladu po jejich přiznání, nejpozději do 30 dnů.

Oddíl pátý Obhájce

§ 35

(3) V trestním řízení nemůže být obhájcem advokát, který v něm vypovídá jako svědek, podává znalecký posudek nebo je činný jako tlumočník.

Oddíl osmý Zmocněnec zúčastněné osoby a poškozeného

§ 50

(2) Je-li zmocněncem zúčastněné osoby nebo poškozeného fyzická osoba, nesmí jím být osoba, která není plně svéprávná nebo jejíž svéprávnost je omezena; při hlavním líčení a veřejném zasedání nemůže být zmocněncem ten, kdo je k němu předvolán jako svědek, znalec nebo tlumočník.

Oddíl devátý Přístup k utajovaným informacím

§ 51 b

(1) Jsou-li v trestním řízení projednávány utajované informace, musí být obviněný, zúčastněná osoba, poškozený, jejich zákonní zástupci, opatrovníci, zmocněnci a důvěrníci,

obhájce, znalec, tlumočník, osoby podávající odborné vyjádření, jakož i další osoby, které se podle zákona musí zúčastnit trestního řízení, předem poučeny podle zvláštního právního předpisu¹⁾.

(2) Poučení podle odstavce 1 provede v přípravném řízení policejní orgán nebo státní zástupce a v řízení před soudem předseda senátu. Ten, kdo toto poučení provedl, založí písemný záznam o poučení do trestního spisu a jeho kopii zašle nejpozději do 30 dnů ode dne poučení Národnímu bezpečnostnímu úřadu.

(3) Poučení podle odstavce 1 není potřebné u těch osob, které se prokázají platným osvědčením fyzické osoby pro příslušný stupeň utajení utajovaných informací a poučením, vydanými podle zvláštního právního předpisu^{1 a)}.

HLAVA TŘETÍ

Oddíl druhý Protokol

§ 55

Obecná ustanovení o sepisování protokolu

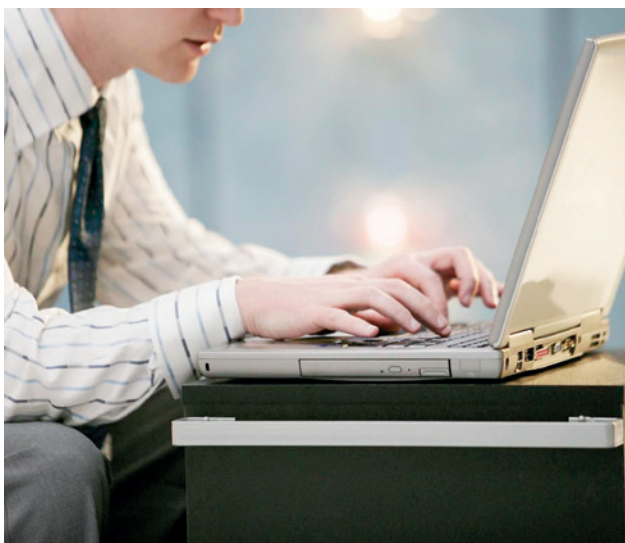
(4) V českém jazyce se sepíše protokol o výpovědi osoby, i když vyslychaná osoba vypovídá v jiném jazyce; záleží-li na doslovném znění výpovědi, **zapiše zapisovatel nebo tlumočník do protokolu příslušnou část výpovědi také v jazyku, jímž tato osoba vypovídá.**

(5) Za správnost protokolu odpovídá ten, kdo úkon provedl.

§ 56

Podpisování protokolu

(1) Protokol o hlavním líčení a o veřejném a neveřejném zasedání podpisuje předseda senátu a zapisovatel; jiné protokoly podepíše ten, kdo úkon vykonal, a osoba, které se úkon týká, popřípadě zapisovatel, tlumočník, znalec nebo jiná osoba přivzatá k úkonu. Je-li úkon prováděn prostřednictvím videokonferenčního zařízení, osoba, jíž se úkon týká, protokol nepodepisuje. Má-li protokol o výsledku více stránek, musí vyslychaná osoba podepsat každou stránku protokolu. Odmítne-li vyslychaný nebo jiná osoba přivzatá k úkonu protokol podepsat, uvede se to v protokolu s poznamenáním důvodu odmítnutí.

Zákodníci asi neví, že není snadné odvést kvalitní tlumočnickou práci a práci zapisovatele zároveň

V JAKÉ FORMĚ MŮŽEME PŘEDÁVAT „FAKTURY“ PODLE ZÁKONA O ÚČETNICTVÍ Č. 563/1991 SB.?

Víme, které jsou průkazné účetní záznamy? Zákon o účetnictví prošel od svého vzniku řadou změn. Razítko ani podpis dodavatele už nepatří mezi povinné náležitosti dokladu, i když mnohé účtárny nejen našich veřejných zadavatelů dodnes vyžadují listinnou podobu s razítkem a podpisem. Uvádíme výňatky z příslušného zákona platné k 1. lednu 2018

OBEČNÁ USTANOVENÍ

§ 1

(1) Tento zákon zapracovává příslušný předpis Evropské unie 1), zároveň navazuje na přímo použitelný předpis Evropské unie 38) a upravuje rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost, rozsah a způsob zveřejňování informací z účetnictví a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu.

§ 5

(1) Účetní jednotky mohou pověřit vedením svého účetnictví i jinou právnickou nebo fyzickou osobu.

(2) Pověřením podle odstavce 1 se nezbavuje účetní jednotka odpovědnosti za vedení účetnictví.

§ 11

Účetní doklady

(1) Účetní doklady jsou průkazné účetní záznamy, které musí obsahovat

- a) označení účetního dokladu,
- b) obsah účetního případu a jeho účastníky,
- c) peněžní částku nebo informaci o ceně za měrnou jednotku a vyjádření množství,
- d) okamžik vyhotovení účetního dokladu,
- e) **okamžik uskutečnění účetního případu, není-li shodný s okamžikem podle písmene d),**
- f) podpisový záznam podle § 33a odst. 4 osoby odpovědné za účetní případ a podpisový záznam osoby odpovědné za jeho zaúčtování.

Skutečnosti podle písmen a) až f), které se týkají jednoho účetního dokladu, mohou být obsaženy na více účetních

záznamech. Skutečnosti podle písmen b) a c) se mohou týkat více účetních případů. V těchto případech musí účetní záznam i účetní doklad obsahovat identifikátor, kterým lze nezaměnitelně určit vzájemnou vazbu mezi účetním záznamem a účetním dokladem, včetně souvisejících skutečností. Podpisový záznam podle písmene f) může být společný pro více účetních dokladů.

§ 33a

Průkaznost účetního záznamu

(4) Podpisovým záznamem se rozumí účetní záznam, jehož obsahem je vlastnoruční podpis nebo uznávaný elektronický podpis podle zvláštního právního předpisu, anebo obdobný průkazný účetní záznam v technické formě¹, který zaručuje průkaznou a jednoznačnou původnost. **Na obě formy podpisového záznamu se přitom pohlíží stejně a obě mohou být použity v případech, kdy je vyžadován vlastnoruční podpis.** U případů týkajících se vyhradně skutečností uvnitř jedné účetní jednotky lze použít jako podpisový záznam vlastnoruční podpis nebo zaručený elektronický podpis anebo obdobný průkazný účetní záznam v technické formě.

(5) Připojením podpisového záznamu se rozumí

- a) v případě účetního záznamu v listinné formě jeho podepsání vlastnoručním podpisem,
- b) v případě účetního záznamu v technické formě jeho podepsání uznávaným elektronickým podpisem podle zvláštního právního předpisu anebo obdobným průkazným účetním záznamem v technické formě,
- c) v případě účetního záznamu ve smíšené formě jeho podepsání vlastnoručním podpisem na listinné části a současně u částí účetního záznamu v technické formě

¹ Může jím být např. číselný kód příslušné odpovědné osoby, jméno této osoby uvedené na místě vlastnoručního podpisu nebo jiný obdobný záznam.

obsahující digitální data jejich podepsání uznávaným elektronickým podpisem podle zvláštního právního předpisu anebo obdobným průkazným účetním záznamem v technické formě.

Způsob předání daňového dokladu mezi odběratelem a dodavatelem zákon neřeší. V praxi se faktury zasílají jako příloha e-mailu (hlavně v pdf nebo Excelu), přitom doklad nemusí obsahovat elektronický podpis. Nemusí mít ani vlastnoruční podpis dodavatele ani jeho razítko (tyto

údaje v současné praxi nemusí obsahovat ani papírové doklady). Příjemce doklad vytiskne a podepíše, čímž odsouhlasí, že ke zdanitelnému plnění došlo v rozsahu uvedeném na dokladu.

Razítko ani podpis dodavatele tedy nepatří mezi povinné náležitosti dokladu. Do 1. ledna 2013 bylo třeba každý elektronicky vystavený doklad opatřit elektronickým podpisem, ale to už neplatí.

POKYNY EK K NOVÝM PRAVIDLŮM NA OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Evropská komise vydala pokyny, jež mají od 25. května 2018 umožnit přímé uplatňování nových pravidel na ochranu údajů v celé Unii. Komise rovněž spouští nový on-line nástroj určený zejména malým a středním podnikům

Brusel 24. ledna 2018

Nové nařízení sice stanoví jednotný soubor pravidel přímo použitelných ve všech členských státech, přesto bude v některých aspektech vyžadovat značné úpravy, jako jsou změny stávajících zákonů ze strany členských států či **zřízení Evropského sboru pro ochranu osobních údajů**. Od přijetí obecného nařízení o ochraně údajů v květnu 2016, Komise aktivně spolupracuje se všemi zainteresovanými subjekty, ať už jde o vlády, orgány členských států, podniky nebo občanskou společnost, na přípravách uplatňování nových pravidel.

Komise spustila nový praktický on-line nástroj, který má občanům, podnikům - zejména malým a středním podnikům - a jiným organizacím pomáhat nová pravidla na ochranu údajů dodržovat a smysluplně je používat.

Pokyny obsahují hlavní prvky nových pravidel na ochranu údajů:

- **Jeden soubor pravidel na celém kontinentu**, což pro podniky znamená právní jistotu a pro občany stejnou úroveň ochrany údajů v celé EU.
- **Stejná pravidla platí pro všechny společnosti poskytující služby v EU**, a to i kdyby měly sídlo mimo EU.
- **Nová práva pro občany**: právo na informace, přístup k osobním údajům a právo být zapomenut jsou posíleny. Nové právo na přenositelnost údajů umožňuje občanům přesunout své údaje z jedné společnosti do jiné.

- **Lepší ochrana proti porušení zabezpečení osobních údajů**: společnost, ve které došlo k porušení zabezpečení údajů, jež by mohlo znamenat riziko pro fyzické osoby, musí událost do 72 hodin nahlásit úřadu pro ochranu údajů.
- **Přísná pravidla a odrazující pokuty**: úřady pro ochranu údajů budou mít pravomoc ukládat pokuty až do výše 20 milionů eur nebo (v případě společností) do výše 4 % celosvětového ročního obrátu.

Další kroky

Od května 2018 bude EK monitorovat, jak členské státy nová pravidla uplatňují, a případně přijme příslušná opatření. Po jednom roce používání (2019) EK uspořádá akci, na níž různé zainteresované subjekty vyhodnotí zkušenosti z provádění nařízení. Z toho bude čerpat i zpráva o hodnocení nařízení, kterou musí Komise vypracovat do května 2020.

Komise vyčlenila 1,7 milionu EUR pro úřady na ochranu údajů a proškolení odborníků v této oblasti a další 2 miliony EUR jsou k dispozici na informační kampaně pro střední a malé podniky.

Komise vyzývá vlády členských států EU a orgány pro ochranu údajů, aby byly připraveny a poskytl podporu.

Zdroj: Tisková zpráva EK.

JAK TO VIDĚL VLADIMÍR RENČÍN

S laskavým svolením autora

ZEMŘEL KARIKATURISTA A KRESLÍŘ VLADIMÍR RENČÍN

Hradec Králové – dne 4. října 2017 zemřel po dlouhé nemoci ve věku 75 let kreslíř, karikaturista a ilustrátor Vladimír Renčín. Sdělila to jeho dcera Zuzana Renčínová

Vladimír Renčín se proslavil zejména originálními kreslenými vtipy glosujícími současné dění, které vycházely v novinách a časopisech desítky let. Děti znají z večerníčků jeho Zvířátka pana Krbce. Renčínovy kresby vyšly ve třicítce knih, na desítkách dalších knih se podílel jako ilustrátor. Mimo jiné je také spoluautorem divadelní hry „Nejkrásnější válka“ a autorem příležitostné řady známek z roku 1995.

Uspořádal více než stovku samostatných výstav a je držitelem mnoha ocenění, včetně medaile Za zásluhy, kterou dostal od tehdejšího prezidenta Václava Klause v roce 2011 jako „jeden z nejvýznamnějších českých kreslířů, karikaturistů a ilustrátorů.“

Vladimír Renčín

Renčín se narodil 6. prosince 1941 v Pečkách u Kolína, většinu života strávil v Hradci Králové, později žil v neďaleké Býšti. Podle České unie karikaturistů, které byl členem, měl od roku 1967 více než 150 samostatných výstav. Vydal 20 samostatných knih kresleného humoru, ilustroval 90 knih jiných autorů, vydával kalendáře i pohlednice. Jeho kreslené vtipy vycházely za minulého režimu v Mladém světě a Dikobraze, po revoluci 1989 pak v Lidových novinách, Mladé frontě Dnes, Právu a dalších periodikách.

Zdroj: ceskenoviny.cz

LETNÍ PĚTIDENNÍ SEMINÁŘE PRÁVNICKÉ ANGLIČTINY, FRANCOUZŠTINY A NĚMČINY V KROMĚŘÍŽI

Ve dnech 7. až 11. srpna 2017 se tradičně konala partnerská akce naší Komory a Justiční akademie, a to letní intenzivní semináře právnické angličtiny, francouzštiny a němčiny, nejen pro soudní tlumočníky a překladatele, ale i pracovníky justice, tentokrát se zaměřením na terminologii občanského práva procesního

Milena Horálková a Eva Gorgolová

Celkem se všech tří seminářů zúčastnilo 81 účastníků včetně pracovníků justice, a to především soudců, ale i asistentů a pracovníků MSp.

Přednášejícím anglického semináře byla paní docentka Marta Chromá, garant celé akce, proděkanka a vedoucí katedry jazyků PF UK, která se tentokrát zaměřila na překládání podání, žalob, rozhodnutí, rozsudků a jiných dokumentů, s nimiž se můžeme setkat v rámci českého a anglického soudního řízení od předžalobní výzvy, žalob, přes různá podání až po vydání rozsudku a následný výkon rozhodnutí nebo exekuční příkaz.

Přednášejícími pro francouzštináře byli Jana Tomaščinová, odborná asistentka katedry jazyků PF UK a doc. Tomáš

Duběda, odborný asistent Ústavu translatologie FF UK. Francouzštináři se zabývali **terminologií obchodní a podnikatelské praxe**, a to především terminologickými úskalia při soudním tlumočení a překladu **terminologie nového občanského zákoníku, evropskými právními texty a terminologií závazkového práva**.

Německý kurz probíhal ve velmi přátelské atmosféře, vedení se ujala skvělá Mgr. Štífterová, která ve třech dnech seznámila účastníky především s různými **typy žalob, podání a opravných prostředků v pracovním právu, dále s žalobami a návrhy v civilním procesu k vybraným oblastem materiálního práva**. Dva dny jsme poslouchali vynikající tandem Mmag. Daniel Popelka a Mag. Pavlína

Účastníci letních pětidenních seminářů právnické angličtiny, němčiny a francouzštiny v Kroměříži

Böhmová-Lössl. Pan soudce z Rakouska a naše paní kolegyně z Rakouska nás zábavným a přehledným způsobem poučili o **rakouském pracovním a sociálním právu**. Paní magistra Böhmová-Lössl ještě přidala **rakouskou terminologii z oblasti práva trestního**. Že to byla forma zábavná, dokazují i četné salvy smíchu v naší posluchárně, kterými jsme dokonce upoutali pozornost u sousedních angličtinářů. Atmosféru potvrzuje také básnička, kterou účastnice Milada Bobková věnuje panu soudci Popelkovi:

*Obwohl man Sie Aschenputtel nennt,
haben Sie uns kein Märchen erzählt,
das jeder hierorts als Popelka kennt,
sondern wir haben viel gelernt
und jetzt sind wir durchaus märchenhaft kompetent.*

*Wir fühlen uns geehrt,
dass Sie unser Begehren
nicht zurückgewiesen haben,
sondern umgekehrt.*

Energičtí koordinátoři akce: E. Gorgolová, předsedkyně KST ČR, P. Trusina, člen kontrolní komise KST ČR a M. Černá, tajemnice KST ČR

Na konci kurzu jsme se všichni shodli, že se budeme s radostí těšit na pokračování v roce 2018.

Kromě výuky měli účastníci možnost prohlédnout si známé památky Kroměříže, zažít nezaměnitelnou atmosféru tohoto města i využít nabídku kulturního a sportovního vyžití během pobytu, včetně posezení u vína v arcibiskupských sklepech.

XXII. ČESKO-NĚMECKÝ TERMINOLOGICKÝ SEMINÁŘ V HLUBOKÉ NAD VLTAVOU

Ve dnech 2. až 5. listopadu 2017 se konal již po druhé v Hluboké nad Vltavou tradiční česko-německý terminologický seminář pro (soudní) tlumočníky a překladatele. Poprvé se v Hluboké konal v roce 2011 a konalo se tam i několik anglických seminářů. Proto jsme věděli „do čeho jdeme“

Catherina Van den Brinková Štifterová

Organizátorka semináře C. Van den Brinková Štifterová, partnerka projektu Česko-německého fondu budoucnosti za ČR a členka představenstva KST ČR

Co se týká programu, tak ten měl již tradiční formát. Čtvrtelní večerní neformální setkání bylo zahájenou paní **Vio-lou Mrusek**, partnerkou projektu za Spolkovou republiku Německo a členkou BDÜ a **Mgr. Catherinou Štifterovou**, partnerkou projektu za Českou republiku a členkou KST ČR, která je zároveň tajemnicí Evropské asociace právních překladatelů a tlumočníků EULITA. Úvodní neformální setkání se koná pravidelně hlavně proto, aby noví účastníci měli příležitost se seznámit s ostatními a aby si ti, co se znají, mohli neformálně pohovořit, a aby všichni měli příležitost se podrobněji seznámit s programem semináře tak, aby se následující den již všichni mohli plně soustředit na odborný program.

J. Oleárníková, bývalá předsedkyně představenstva KST ČR

Místopředsedkyně KST ČR D. De Blasio Denčíková přivítala účastníky a krátce promluvila o webových stránkách Komory

Organizaci semináře zajišťoval tým složený z paní Catheryny Štifterové, paní **Miluše Malé**, předsedkyně Kontrolní komise Komory soudních tlumočnicků ČR, tajemnice KST ČR **Mirky Černé**, německé partnerky projektu paní Violy Mrusek a paní **Pavliny Růžičkové**, která je rovněž členkou naší partnerské organizace BDÜ.

Seminář byl v pátek ráno zahájen **Ing. Tomášem Jirsou**, starostou města Hluboká nad Vltavou a senátorem Parlamentu České republiky. Odborný program pak jménem Komory soudních tlumočnicků ČR oficiálně zahájila paní **Dagmar De Blasio Denčíková**, místopředsedkyně KST ČR společně s organizátorkou semináře Mgr. Catherinou Štifterovou.

Letošní terminologický seminář byl tematicky zaměřen na **stavební právo veřejné a soukromé, na právo obchodní soutěže, kartely a veřejné zakázky**, což jsou pro soudní tlumočníky a překladatele terminologicky i koncepčně velmi obtížné oblasti. Kromě toho byla část

semináře na přání účastníků věnována terminologii účetní a finanční.

První páteční odborná část byla věnována zajímavým terminologickým otázkám z různých právních odvětví. Této části se ujala **PhDr. Milena Horálková** z katedry jazyků Právnické fakulty Univerzity Karlovy, která je zkušenou soudní tlumočnicí, členkou Komory soudních tlumočnicků a autorkou jediných kvalitních slovníků zaměřených na právo v kombinaci českého a německého jazyka.

Páteční dopolední blok a jeden odpolední blok byl věnován stavebnímu právu veřejnému a soukromému, a to podle právního řádu Spolkové republiky Německo. Tuto část přednášel **Dr. iur. Martin Paus**, odborný lektor německého práva působící na Právnické fakultě Univerzity Karlovy. Dr. Paus seznámil účastníky s vybranými elementárními pojmy z tohoto právního oboru. Přednáška se setkala s velkým zájmem a účastníkům v tomto případě trochu chyběl odborník na české stavební právo, který by jim pomohl při hledání správného ekvivalentu. Všichni však díky přednášce pana Dr. iur. Pause měli pocit, že mají představu o obsahu uváděných pojmů a představu o průběhu souvisejících řízení.

Poslední přednáška pátečního odpoledne, kterou přednesl pan **Tobias Endrich** z univerzity v Pasově, byla věnována právu hospodářské soutěže v pojetí právního řádu Spolkové republiky Německo a EU. Přednáška / seminář k tomuto tématu pak pokračovaly i sobotní dopoledne.

Po prezentaci německého pojetí pak následovala český přednesená prezentace **JUDr. Petry Joanny Šimečkové Pipkové, Ph.D., LL.M.**, která působí jak na akademické půdě Právnické fakulty Univerzity Karlovy, tak i jako advokátka. Paní Šimečková a pan Endrich si prezentace

M. Horálková z katedry jazyků Právnické fakulty UK se ujala terminologických otázek z různých právních odvětví

připravovali paralelně, což bylo pro účastníky velmi příjemné, protože to významně zjednodušuje identifikaci terminologie, spojení k sobě patřících ekvivalentů. Na prezentaci paní Šimečkové pak navázal **Ing. Mgr. Ivo Šimeček**, který účastníky uvedl do problematiky veřejných zakázek. Pan Šimeček působí jako advokát a toto právní odvětví patří k jeho specializaci. Oblast hospodářské soutěže a tematika kartelů jsou velmi složité a překladatelé se v poslední době dostávají k zakázkám z této oblasti čím dál tím častěji. Účastníci uvítali možnost seznámit se s terminologií i řízeními v tomto odvětví, které přispívá k řádnému hospodářskému prostředí.

Poslední sobotní blok a dopolední nedělní blok byl věnován účetní a finanční terminologii. Tuto část přednášela **Mgr. Magda Stehnová**, zkušená překladatelka, lektorka a autorka odborných publikací působící jako interní překladatelka poradenské firmy Rödl & Partner.

Příjemné prostředí konferenčního sálu Parkhotelu v Hluboké n/V působilo pozitivně na soustředění účastníků

V sobotu večer se v romantickém prostředí Lovecké chaty hotelu Parkhotel uskutečnil tradiční **společenský večer**, příležitost k rozhovorům a zábavě, na kterou se všichni těší stejně intenzivně jako na odborné přednášky.

HLUBOKÉ ZÁŽITKY Z HLUBOKÉ

Pravidelná a věrná účastnice seminářů právnické němčiny, jak o sobě říká sama autorka tohoto článku, přináší svědectví z poněkud frivolnějšího úhlu pohledu o XXII. česko-německém terminologickém semináři pro soudní tlumočníky, který se konal 2. až 5. listopadu 2017 v Hluboké nad Vltavou

Milada Bobková

To, že my němčináři nejsme žádní suchaři, jsme opět prokázali už na letním semináři v Kroměříži. Na společenském večeru se nám postupně svěřovali ostatní jazykáři, že si pro svoji kariéru vybrali špatný jazyk, v jejich učebnách bylo během výkladu hrobové ticho, zatímco v učebně němčinářů se co chvíli ozývaly salvy smíchu.

A náš smysl pro humor, veselí a legraci jsme navzdory předsudkům o suchých germanistech prokázali rovněž na podzimním terminologickém semináři v Hluboké nad Vltavou.

Poté, co jsme vzorně naslouchali v lavicích a poctivě zapisovali výklad o stavebním právu a právu hospodářské soutěže, vyvstalo v našich kruzích tolik otázek, že jsme se rozhodli je prodiskutovat v restauraci v centru Hluboké. Diskutovali jsme tak dlouho, až nám číšník oznámil, že už by také rád domů. Tak jsme se zvedli a hledali, kde bychom si dali pro nás germanisty krásný výraz – šláftruňk.

Vpravo M. Bobková, usměvavá autorka článku

U malé hospůdky jsme potkali dva opozdilce z našeho semináře. Po mohutném přivítání jsme všichni vstoupili dovnitř a tam to začalo. Jako bychom se překročením přes práh dostali do jiné sféry a zábrany nechali volně spadnout venku před hospodou.

Naproti barového pultu bylo asi osm hudebníků s klarinetem, bicími, akordeonem, trubkou apod., ti doposud hráli pár štamgastů, kteří u toho tiše hleděli každý do svého piva. Ale pak jsme přišli my. A my jsme rozhodně sedět nehodlali, nejdřív jsme tančili hezky spořádaně v párech, ale pak kohosi napadla mašinka, a to už jsme se všichni chytli a projížděli s mašinkou mezi stoly a lákali do vláčku také místní. Ti se postupně osmělili a vmísili se mezi nás. Někteří místní se osmělili tak, že začali tančit na stole. Tak nás napadlo, že když už se tančí na stole v pátek, co asi

může přinést sobota a neděle. Naštěstí zde byla v sobotu uzavřená společnost a my jsme tedy mohli opět klidně usednout do lavic a naslouchat výkladu o veřejných zakázkách a o finančním právu a otázkách z účetnictví.

Seminář v Hluboké dopadl tedy po všech stránkách velmi dobře, nejen že my germanisti jsme nezbořili hospodu, ale opět jsme odjížděli rovněž obohaceni díky četným přednáškám a odváželi jsme si tedy hluboké zážitky z Hluboké.

ČESKO-ŠPANĚLSKÝ TERMINOLOGICKÝ SEMINÁŘ V PRAZE

Účastníci semináře zjistili, že taková témata, jako je španělské trestní právo procesní, jako jsou subjekty a postupy trestního řízení ve Španělsku a české terminologické ekvivalenty pojmů trestního řízení, se mohou stát zajímavá a s fundovanými lektory se dají dobře zvládnout

Radka Pavlíčková

Dne 2. prosince se v prostorách JTP v Senovážné ulici konal česko-španělský terminologický seminář, na který se z původně 22 přihlášených dostavilo nakonec jen 20. Zájem byl bezpochyby dán tématem semináře, neboť s termíny a vůbec tématem semináře se my, soudní tlumočníci/překladatelé, velice často setkáváme v praxi při překladech listin vystavených španělskými orgány činnými v trestním řízení. Z mého pohledu téma velice cenné, uvážíme-li množství pojmů, kterými se to jen hemží v různých dožádáních a protokolech a ke kterým se jen obtížně hledá odpovídající ekvivalent, a to i přes čas strávený vyhledáváním a studiem cizojazyčných textů na internetu.

Byla jsem proto velice ráda, že Guillermo Moreno Jaureguizar, právník a partner advokátní kanceláře MORENO VLK & ASOCIADOS působící v Madridu, Praze a Bratislavě, vyhověl mé žádosti a ochotně se ujal dopolední části semináře věnované výkladu trestního řízení ve Španělsku a jeho jednotlivých částí. Výklad zahrnoval i soustavu a působnost španělských soudů, úlohu policie a státního zastupitelství a v neposlední řadě i druhy opravných prostředků v trestním řízení. Vzhledem k řadě odlišností mezi českým a španělským trestním řízením je pro správný překlad důležité pochopení jednotlivých pojmů. A protože byl výklad veden v rodném jazyce přednášejícího, bylo pro nás, účastníky, bezpochyby užitečné poslechnout si právní obraty z úst roditelého mluvčího a k tomu právníka.

Přednášející A. Berendová, odborná asistentka PF UK v Praze

Organizátorka španělského semináře R. Pavlíčková a španělský právník G. M. Jaureguizar

Odpolední část semináře vedla již tradičně PhDr. Mgr. Alexandra Berendová, Ph.D., odborná asistentka PF UK v Praze. Ve svém výkladu rozvedla problematické termíny a navrhla jejich překlad, zdůraznila rozdíly mezi jednotlivými kroky a prvky českého a španělského trestního řízení. Odbornost a vysokou kvalitu jejího výkladu ocenil i Guillermo Moreno, který si přál na odpolední část zůstat a vyslechnout si výklad v češtině, kterou skvěle ovládá i na odborné úrovni.

SETKÁNÍ NA TÉMA SYSTÉMU SOUDNÍHO A KOMUNITNÍHO TLUMOČENÍ

13. září 2017 se v příjemných prostorách Skautského institutu na pražském Staroměstském náměstí uskutečnilo setkání na téma systému soudního a komunitního tlumočení v ČR, zorganizované Mgr. Jiřím Kocourkem, předsedou spolku South East Asia – liaison z.s. a členem KST ČR

Catherina van den Brinková Štifterová

Setkání se účastnili **Dagmar De Blasio Denčíková, Miluše Malá, Pavel Trusina a Katy Štifterová** z Komory soudních tlumočnicků ČR a rovněž prof. PhDr. **Ivana Čenková, CSc.** z Ústavu translatologie FF UK.

Na setkání vystoupila **Irina Norton**, která patří k zakládajícím členům APCI (**The Association of Police & Court Interpreters**) a je členkou jejího představenstva. APCI je asociace sdružující tlumočníky a překladatele pro policii a soudy ve Velké Británii. Bližší informace o asociaci jsou k dispozici v anglickém jazyce na webových stránkách asociace: www.apciinterpreters.org.uk. Cíle této organizace jsou velmi podobné cílům KST ČR; větší počet organizací umožňuje poskytování služeb, jako je např. zprostředkování tlumočnicků a překladatelů zákazníkům díky existenci call centra. Irina hovořila o tom, jak se stát soudním tlumočnickem v Anglii, o profesionalizaci této profese, o tom, jak se v čase měnil profil soudního tlumočnicka, o pracovních podmínkách a organizacích sdružujících právní tlumočníky a překladatele. Překladatelé oprávnění tlumočit a překládat pro soud a policii musí být v první řadě registrováni v národním rejstříku **NRPSI** (www.nrpsi.org.uk). Kdo splní podmínky pro zapsání do rejstříku, stává se „členem“ národního rejstříku a je povinen platit členský příspěvek. Podmínky pro zápis jsou stanoveny velmi přísně. Rejstřík je členěn podle zaměření

I. Norton, členka asociace APCI sdružující tlumočníky a překladatele pro policii a soudy ve Velké Británii

na právní specializaci, komunitní specializaci a medicínu. Oblasti komunitního tlumočení Irina nakonec moc pozornosti nevěnovala, ale zřejmě toto téma bylo pokryto při setkání plánovaném na 14. září, kterého se však již zástupci KST ČR neúčastnili. Kdo se chce stát členem APCI musí mj. kromě zápisu v rejstříku NRPSI prokázat tlumočení v rozsahu 400 hodin a absolvovat pohovor s komisí.

Ve Velké Británii pracovní podmínky pro tlumočení u soudu a policie již řadu let komplikuje outsourcing jazykových služeb pro veřejnou správu, který vedl k vzniku agenturního monopolu v této oblasti, a to na základě vypisované veřejné zakázky na zajišťování překladů a tlumočení pro justici. Agentura tlačí ceny dolů a řada tlumočnicků z APCI říká, že to dělají již jen jako hobby.

Pro dokreslení složité situace ve Velké Británii Irina zmínila zastřešující organizaci Professional interpreters for Justice (PI4J), sdružující NRPSI, APCI, ITI, NUBSLI, somi uk ltd, Chartered Institute of Linguists a odborovou organizaci. Korporace somi uk ltd je sdružením tlumočnicků pro londýnskou policii, která jako jediný orgán není zapojena do zmíněného outsourcingu.

I přes tuto obtížnou situaci považuje Irina a APCI profesionalizaci tlumočnicků a překladatelů za naprosto klíčový element.

Organizátor setkání J. Kocourek, předseda spolku South East Asia – liaison, soudní tlumočnick vietnamštiny a člen KST ČR

Kromě obtížné situace způsobené stlačováním honorářů a nemožnosti přímého kontaktu se zákazníkem (což má negativní vliv na přípravu tlumočnicka) z důvodu mezičlánku v podobě agentury, pracovní podmínky ztěžuje i zdánlivý pokrok, např. v podobě skleněných (bezpečnostních) panelů oddělující obžalované a tlumočnicka od ostatních v soudní síni. Tato situace má přímý vliv na podmínky tlumočení, protože advokáti hovoří vestoje a nemluví do mikrofону, tlumočnick a obžalovaný jsou tedy de facto znevýhodněni, protože akustické podmínky přes sklo nejsou dobré.

Irina dále zmínila, že si je APCI vědoma nedostatečné „péče“ z hlediska psychologické podpory (na rozdíl od policistů). APCI vytváří program celoživotního vzdělávání, které považuje za jednu ze svých klíčových úloh. Irina nakonec ještě představila základní elementy etického kodexu APCI, např. zdvořilost – i vůči kolegům, kolegiálnost – a to i v soc. médiích; oslovování soudce a stran, odmítnutí peněz/odměny od klienta, neutralita apod.

Setkání se kromě výše uvedených účastnila zástupkyně Ministerstva vnitra, zástupkyně neziskové organizace META, o. p. s. a jeden student vietnamistiky. Účast tedy bohužel nebyla moc hojná, což bylo zřejmě způsobeno tím, že pozvánka byla zaslána jen prostřednictvím několika „kanálů“.

V rámci diskuse následující po prezentaci Iriny Norton byly zmiňovány problémy související především s tlumočením a překlady z méně rozšířených jazyků, jako je konkrétně vietnamština. Mgr. Jiří Kocourek uvažuje o přípravě vzdělávacího programu právě pro takové tlumočnicky, kterých je na trhu extrémní nedostatek, jak potvrdili i přítomní zástupci organizace META a Ministerstva vnitra. V rámci setkání však žádný konkrétní návrh přednesen nebyl.

Katy Štifterová v krátkém příspěvku zmínila vymezení mezi tzv. komunitním tlumočením a tzv. soudním tlumočením, tak je chápáno i příslušnými ISO standardy (směrnice pro komunitní tlumočení x směrnice pro právní tlumočení). Vymezení obou disciplín je velmi obtížné a jakékoliv vymezení nebude a ani nemůže platit obecně pro situaci ve všech právních řádech, a to právě proto, že jsou rozdíly v existenci regulace a v případě existence jsou rozdíly ve stupni regulace tlumočení a překladu v této oblasti. Pro oblast komunitního tlumočení funguje v Evropě Evropská síť pro tlumočení a překlad pro veřejné služby (European Network for Public Service Interpreting and Translation – ENPSIT) – jedná se o asociaci sdružující jako řádné členy tlumočnicky, překladatele, agentury, asociace, školitele, akademické odborníky a instituce ze států náležejících

k Radě Evropy a Evropskému hospodářskému prostoru, kteří se zabývají komunitním tlumočením. K terminologii můžeme dodat, že v Evropě je spíše používán anglický pojem Public Service Interpreting – PSI, tlumočení v kontextu veřejných služeb, zatímco pojem community interpreting je spíše užíván v Austrálii, Kanadě, Spojených státech amerických, Japonsku atd. Podle Akčního dokumentu 1, prezentovaného na valné hromadě ENPSIT v Alcalé, Španělsko v březnu 2017, je tlumočení v kontextu veřejných služeb (Public Service Interpreting, PSI) vymezeno tak, že zahrnuje tlumočení v následujících oblastech:

- Tlumočení v právním kontextu (trestní řízení a občanskoprávní řízení)
- Tlumočení v azylovém kontextu
- Tlumočení ve zdravotnictví
- Tlumočení v kontextu vzdělávání
- Tlumočení v sociálním kontextu

Na prvním místě tento dokument uvádí tlumočení v právním kontextu, který pak ještě dále výslovně konkretizuje tak, že má zahrnovat trestní řízení a občanskoprávní řízení. Postulováním takového vymezení se dostává do konfliktu s vymezením praktikovaným v řadě států. S tím však souvisí ještě další rozlišování v rámci tlumočení v právním kontextu, a to další zúžení na tzv. soudní tlumočení.

V České republice je tlumočení v trestním řízení a občanskoprávním řízení před soudy a orgány veřejné moci vyhrazeno tlumočnickům jmenovaným podle zákona o znalcích a tlumočnicích. V jiných státech je takové tlumočení vyhrazeno podobně regulované skupině zvláště jmenovaných či certifikovaných tlumočnicků. Jako příklad je možné uvést např. situaci v Německu, Rakousku, Nizozemsku a v Polsku. Jejich působení je regulováno právními předpisy a podléhá ve větší či menší míře různým opatřením dohledu.

V první řadě M. Malá, předsedkyně kontrolní komise KST ČR, I. Čenková z Ústavu translatologie FF UK, K. Štifterová, členka představenstva KST ČR, P. Trusina, člen kontrolní komise KST ČR a účastníci z řad komunitních tlumočnicků vietnamštiny

Vůči výše uvedenému vymezení komunitního tlumočení podle ENPSITU se vyhrazuje o něco starší asociace, totiž Evropská asociace právních tlumočnicků a překladatelů (European Legal Interpreters and Translators Association – EULITA), sdružující jako řádné členy primárně národní asociace z členských států EU a jako přidružené členy instituce a případně jednotlivce, na které se nevztahuje teritoriální omezení, ale na které se vztahují jiná omezení. Členem EULITY je i KST ČR, a to již od jejího založení. Bezesporu mají uvedené disciplíny mnoho společného, a to jak co se týká komunikačních situací, tak i co se týká kompetencí tlumočnicků. EULITA se tak při argumentování,

kterým se vyhrazuje vůči komunitnímu tlumočení, opírá zejména o zmíněnou skutečnost, že právní tlumočníci působí v komunikačních situacích, které podléhají regulaci státu a v míře, v jaké ten který stát tlumočení (a překlad) v daných komunikačních situacích reguluje. Co se týká normativního rozlišení, musíme ještě chvilku počkat na vydání ISO standardu pro právní tlumočení, které se nachází ve finální fázi.

Závěrem bychom chtěli poznamenat, že pokud se dozvíme nějaké další informace o plánovaném vzdělávacím programu od pana Mgr. Kocourka, budeme členy informovat.

KULATÝ STŮL GERMÁNSKÉ SPOLEČNOSTI PRO FORENZNÍ LINGVISTY V KODANI

V srpnu 2017 se uskutečnila v Kodani čtyřdenní konference – interdisciplinární fórum pořádané relativně mladou asociací Germanic Society for Forensic Linguists (GSFL), což v překladu znamená Germánská společnost pro forenzní lingvisty

Catherina van den Brinková Štífterová

Asociace GSFL byla založena v roce 2012 a jejím cílem je nabídnout interdisciplinární fórum badatelům, praktikům a studentům, kteří mají zájem o zkoumání a používání lingvistických důkazů. Primární zájem je věnován germánským jazykům, tedy angličtině, němčině, nizozemštině, norštině ad. Není překvapením, že převážná většina příspěvků se týká angličtiny a je prezentována v angličtině. Kulatý stůl byl velmi zajímavý. Z pohledu soudních tlumočnicků patřila k zajímavým příspěvkům přednáška o kvalitě v soudním tlumočení Dr. Bente Jacobsen (Oslo and Akerhus University College of Applied Sciences) s titulem „Court Interpreting and Pragmatics: A Quest for Accuracy“. Velmi zajímavý byl také příspěvek Dr. Blackwell z Vrije Universiteit Amsterdam s názvem „Let her be sworn: child witnesses in the Old Bailey Proceedings“. Dr. Blackwell se ve svém výzkumu zaměřuje na „hlas“ dětí v soudních řízeních v historické Anglii, ať již v postavení obžalovaných, poškozených či svědků, a to zejména v kontextu poučení (o právech a povinnostech). Mohlo by vás zajímat, že na stránkách <https://www.oldbaileyonline.org/index.jsp> jsou digitalizované protokoly z jednání starého londýnského trestního soudu Old Bailey od roku 1674 do roku 1913. Jednalo se o popularizované zprávy o soudních jednáních, podobné dnešnímu bulváru a byly určeny k prodeji. Na rozdíl od dnešní doby však byly

zápisy spolehlivé co do poskytovaných informací, protože jednání byla veřejná, stejně jako jsou veřejná dnes, ale dříve byla veřejností hojně navštěvována, jednalo se o jistou formu zábavy. A právě proto si autoři protokolů netroufli vymýšlet. Jen bylo oproti dnešnímu pojetí protokolů věnováno více pozornosti pikantnostem. Projekt vznikl na základě meziuniverzitní spolupráce (University of Hertfordshire a University of Sheffield a the Open University). Databáze je zdrojem velmi zajímavých informací a umožňuje hledání podle klíčových slov. Zkoušela jsem hledat případy s výskytem slova tlumočnick a našla jsem jich celou řadu. Nejstarší zmínka je z roku 1678, kde se však pouze dozvíme, že se jednalo o Francouze, který byl obviněn z krádeží tří zlatých prstenů, a bylo mu dovoleno vzít si s sebou tlumočnicka. V případě z roku 1680 se rovněž jednalo o Francouze obviněného z loupeže, přičemž okradeným byl jeho bratr, který nemluvil anglicky a byl povinen si s sebou vzít tlumočnicka. Zkrátka studnice zajímavých příběhů a materiálů pro ty, koho by zajímala historie soudního tlumočení.

V roce 2018 se konference bude konat od 2. do 5. srpna v Yorku, v Anglii. Vřele doporučuji.

Reference: <http://germanicsocietyforensiclinguistics.org>

KŘEST NĚMECKO-ČESKÉHO PRÁVNICKÉHO SLOVNÍKU MILENY HORÁLKOVÉ

Dne 24. října 2017 se v Literární kavárně v budově Právnické fakulty UK v Praze uskutečnil křest druhého, rozšířeného vydání Německo-českého právního slovníku. Naskytla se nám vzácná příležitost popovídat si o něm s jeho autorkou PhDr. Milenou Horálkovou z katedry jazyků PF UK a dlouholetou členkou Komory soudních tlumočnicků ČR. Rozhovor přibližuje čtenářům ve velké zkratce zákulisí tvůrčí námahy, jejíž plody budou našim stávajícím i budoucím kolegům němčinářům pomáhat po dlouhá léta

Eva Gorgolová

Autorka slovníku M. Horálková a členka KST ČR, mezi recenzentem M. Tomáškem a vydavatelem A. Čeněkem

Kmotry slovníku a jeho recenzenty byli prof. JUDr. Monika Pauknerová a prof. JUDr. PhDr. Michal Tomášek, DrSc. Akce se zúčastnila řada přátel především z řad profesních kolegů, ze kterých bych zmínila například prof. Stanislavu Černou, CSc., která nám přednášela na jednom z terminologických seminářů. Za Komoru soudních tlumočnicků ČR se zúčastnila její předsedkyně Eva Gorgolová a místopředsedkyně Dagmar De Blasio Denčíková. Prof. JUDr. Dr. iur. h. c. Jan Kříž, CSc. předal autorce s blahopřáním vtipný grafický list č. 1 Jiřího Slívy.

Německo-český právní slovník vychází ve druhém vydání, tentokrát ve Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o. Původní text byl důkladně revidován, přibýlo nebo bylo změněno cca 1 500 slovníkových hesel. V české části byly pro snazší orientaci u substantiv doplněny rody, zejména na přání zahraničních uživatelů.

Je určen nejen překladatelům a soudním tlumočnickům německého jazyka ale i široké veřejnosti, která přichází do styku s německými právními texty, zejména studentům

právnických fakult, soudcům, státním zástupcům, notářům, advokátům a dalším.

Slovník přináší nejdůležitější právní terminologii z hlavních oborů práva soukromého i veřejného, respektuje terminologické změny po přijetí tří nových českých zákonů, silně je zastoupeno i právo evropské. V řadě případů jsou uváděny ekvivalenty rakouské a švýcarské. Toto vydání obsahuje přibližně 15 000 hesel. Německé ekvivalenty jsou uváděny se základními gramatickými informacemi, mají značen přízvuk a respektují platný německý pravopis. Zahrnuti jsou i četné latinské výrazy, pro právníký jazyk nepostradatelné, a běžně užívané zkratky.

Paní Horálková, právě vyšlo druhé vydání Vašeho Německo-českého právního slovníku. Co jste v něm, kromě nakladatele, změnila oproti verzi z roku 2003?

V roce 2011 jsem vydala česko-německou verzi svého právního slovníku v nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., které předtím vydalo i mou učebnici Němčiny pro právníky. JUDr. Čeněk mě po vydání tohoto slovníku přesvědčoval, abych aktualizovala i svůj první německo-český slovník z roku 2003. Upřímně přiznám, že se mi do toho vůbec nechtělo. Především kvůli překotnému vývoji a změnám v oblasti práva, se kterými je logicky spojeno také mnoho změn terminologie. A kvůli osobnímu pocitu, že slovník nemůže být nikdy dokončen a dokonalý. Ale nakonec jsem argumenty uznala a do aktualizace jsem se pustila. V novém vydání jsem odstranila nepoužívané či chybné výrazy a doplnila asi dva tisíce nových termínů, které jsem čerpala z dotazů svých studentů, respektive z dotazů mých českých, německých a rakouských kolegů soudních tlumočnicků, s nimiž jsem měla možnost diskutovat na pravidelných česko-německých terminologických seminářích, pořádaných

Odborná pomocnice M. Macháčková s autorkou slovníku M. Horálkovou

Grafický list č. 1 Jiřího Slívy, kterým J. Kříž obdařil M. Horálkovou

Komorou soudních tlumočnicků ČR za významné podpory Česko-německého fondu budoucnosti. Celkový počet termínů se v novém vydání pohybuje okolo šestnácti tisíc.

Měla jste při práci k dispozici odborné pomocníky? Pokud ano, kolik?

Měla jsem dva hlavní tzv. odborné poradce. Pro německou část to byl můj mladý kolega Dr. Martin Paus, německý lektor na naší katedře jazyků právnické fakulty UK. Je skvělý, pracoval rychle a spolehlivě. Jeden malý rozpor jsme ale přece jen překvapivě měli. V souladu s moderními trendy mě nutil, abych do slovníku zařadila všechny přechýlené tvary, tedy např. soudce/soudkyně, pachatel/pachatelka. To jsem rezolutně odmítla, protože tím by slovník zbytečně a nesmyslně nabobtnal. Přechylování je v němčině velmi pravidelné. Nepravidelnosti samozřejmě uvádím.

A kdo byl ten druhý hlavní poradce?

Ano, další skvělou korekturu jak německé tak české části provedla moje bývalá studentka Michaela Macháčková, která na naší katedře pracovala dva roky jako tzv. pomůcka, tedy pomocná vědecká síla. Její připomínky byly velmi užitečné a rozumné. Jsem jí nesmírně vděčná za její mladistvé nadšení, poctivost a neutuchající energii. V jednom z našich rozhovorů mi prozradila, že sice studuje práva, ale jejím největším snem by bylo učit právnickou němčinu. Panečku, to by byla nástupkyně!

To je krásná zkušenost. Můžete nám teď prozradit také, kdo byli ti „vedlejší“ pomocníci?

Byl jen jeden. Je to zajímavá a trochu i dojemná historka. Při prvním vydání před 15 lety mi nabídl korekturu celého slovníku zdarma můj bývalý student z pasovské univerzity pan Blumenstock, který se u mne učil dva roky češtinu.

Upřímně mne to tehdy dojalo. A tomu dnes nikdo z mladších nebude věřit, ale tehdy jsme ještě nepoužívali emaily (psal se rok 2001–2) a já mu poštou posílala jednotlivé listy s vytištěnými písmeny a on do nich ručně psal poznámky, které mi rovněž poštou posílal zpátky do Prahy. Kvůli vysokému poštovnímu jsme to tehdy neposílali doporučeně. Takové riziko! Ale všechna čest poště, za celou dobu se ztratilo pouze jedno jediné písmeno – a to ještě na německé straně. Mezitím uběhlo mnoho let, on se oženil, stal se čtyřnásobným otcem a dostal se do nejvyšších pater německé administrativy. Když ale zjistil z naší nepravidelné korespondence, že pracuji na aktualizovaném vydání slovníku, nabídl mi, abych mu „pro radost“ poslala alespoň jedno písmeno opět ke kontrole. Zpracoval ho výborně a bleskově a ihned požádal o další, že „ho to prý moc baví“. A tak dostal ještě jedno další. Takové zážitky jsou podle mého soudu v životě to nejkrásnější.

Je zajímavé, že jste slovník v úvodu věnovala instituci - Univerzitě Karlově a právnické fakultě. Proč?

Jak píše ve věnování, protože mi umožnila naplněný profesní život. Možná to zní jako fráze, ale já mám opravdu to štěstí, že mé povolání je mi koníčkem a z dnešního pohledu zcela nepochopitelně učím na stejném místě už čtyřicet dva let. Moji studenti jsou pro mne dodnes ohromnou radostí a z jejich zvědavosti a touhy po poznání se raduji stejně jako před těmi mnoha lety, kdy jsem začínala. Jsou skvělí a myslím, že i díky nim nemusíme mít o budoucnost naší země rozhodně žádnou starost.

Vaši studenti mají velké štěstí, že Vás na své cestě za vědomostmi potkali. Plánujete pro ně ještě další slovník? Pokud ano, jaký?

Myslím, že to už stačilo a že jsou nyní na řadě zase ti mladší. S novými nápady, s novými zkušenostmi. A já se budu ráda těšit z jejich úspěchů.

SLOVNÍK ROKU 2018

V pondělí 29. ledna 2018 zasedala porota soutěže Slovník roku 2018, kterou každoročně pořádá spřízněná Jednota tlumočnicků a překladatelů a dospěla k výsledkům, které otiskujeme níže

Milena Horálková

Porota byla složena ze zástupců těchto organizací:

Jednota tlumočnicků a překladatelů (*Amalaine Diabová, předsedkyně poroty*), Komora soudních tlumočnicků ČR (*PhDr. Milena Horálková*), časopis ToP/tlumočení-překlad (*Petr Kautský*), Obec překladatelů (*PhDr. Petr Kitzler*), Česká komora tlumočnicků znakového jazyka (*Mgr. Lenka Okrouhlíková, PhD*), Asociace konferenčních tlumočnicků ASKOT (*PhDr. Šárka Valverde*), měsíčník Čtenář (*Olga Vašková*) a Slovenská spoločnosť prekladateľov odbornej literatúry (*PhDr. Silvia Semaková*).

Do soutěže bylo celkem přihlášeno 63 titulů.

Hlavní cenu Slovník roku 2018 získala publikace:

Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.): NOVÝ ENCYKLOPEDICKÝ SLOVNÍK ČEŠTINY. Tištěný i na CD. Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2016.

Na druhém a třetím místě se umístily:

2. Jaroslav Peprník: ČEŠI A ANGLOFONNÍ SVĚT: KONTAKTY A PERCEPCE I. a II. Lexikon osob od středověku po rok 1989. Univerzita Palackého, Olomouc 2016. / ANGLOFONNÍ SVĚT A ČEŠI: KONTAKTY A PERCEPCE I. a II. LEXIKON OSOB OD STŘEDOVĚK PO ROK 2014. Univerzita Palackého, Olomouc 2012.
3. Darina Vystrčilová: ČESKO-PERSKÝ SLOVNÍK. Darina Vystrčilová, Praha 2017.

V kategorii slovník překladový se na prvních třech místech umístily tyto publikace:

1. Darina Vystrčilová: ČESKO-PERSKÝ SLOVNÍK. Darina Vystrčilová, Praha 2017.
2. Jaroslav Olša a kol.: INDONÉSKO-ČESKÝ ČESKO-INDONÉSKÝ PRAKTICKÝ SLOVNÍK. LINGEA, Brno 2017 a
Ladislav Trup, Jana Bakytová: Španielsko-slovenský a slovensko-španielsky frazeologický slovník. Mikula, 2017.
3. Hebrejsko-český česko-hebrejský praktický slovník LINGEA, Brno 2017. Hlavní autoři: Kristýna Kuboňová, Michaela Rozov, Efrat Barlev a Olga Schweigl.
a

Miroslav Malovec: Velký esperantsko-český slovník. Kava-Pech, Dobřichovice, 2017.

Výherci v kategorii slovník výkladový:

1. Petr Kadlec, Klára Boudalová, Jiří Černohorský: ČESKO-FILHARMONICKÝ x FILHARMONICKO-ČESKÝ SLOVNÍK. Česká filharmonie, Praha 2014.
2. Josef Šimandl (ed.): SLOVNÍK AFIXŮ UŽÍVANÝCH V ČEŠTINĚ. Karolinum, Praha 2016.
3. Václav Bělík, Stanislava Hoferková, Blahoslav Kraus a kol.: SLOVNÍK SOCIÁLNÍ PATOLOGIE. Grada, Praha 2017.

V kategorii slovník biografický byla udělena pouze jedna cena:

Jaroslav Peprník: ČEŠI A ANGLOFONNÍ SVĚT: KONTAKTY A PERCEPCE I. a II. Lexikon osob od středověku po rok 1989. Univerzita Palackého, Olomouc 2016.
a
ANGLOFONNÍ SVĚT A ČEŠI: KONTAKTY A PERCEPCE I. a II. LEXIKON OSOB OD STŘEDOVĚKU PO ROK 2014. Univerzita Palackého, Olomouc 2012.

Výsledky kategorie encyklopedie přírodovědná:

1. Alexander Lux (ed.): OBRAZOVÝ PRŮVODCE ANATOMIÍ ROSTLIN / VISUAL GUIDE TO PLANT ANATOMY. Academia, Praha 2017.
2. Marie Hrušková: NEJMOHUTNĚJŠÍ STROMY NAŠÍ ZEMĚ. Knižní klub – Esence. Praha 2017.
3. Milan Boukal: BROUCI ČELEDÍ PLAVČÍKOVITÍ / PLAVČÍKOVITÉ (HALIPLIDAE) A VYKLENULCOVITÍ (BYRRHIDAE) ČESKÉ A SLOVENSKÉ REPUBLIKY / BEETLES OF THE FAMILIES HALIPLIDAE AND BYRRHIDAE OF THE CZECH AND SLOVAK REPUBLICS. Academia, Praha 2017.
a
HVĚZDY: ÚPLNÝ OBRAZOVÝ PRŮVODCE VESMÍREM. Knižní klub – Universum, Praha 2017.

Encyklopedie všeobecná + průvodce:

1. Petr Kovařík: PROCHÁZKY PO PRAŽSKÝCH HŘBITOVECH. Knižní klub – Universum. Praha 2017.

2. Zuzana Foffová, Bohumil Vurm: PRAHOU PO STOPÁCH ZEDNÁŘSKÉ SYMBOLIKY. Knižní klub – Universum, Praha 2017.

3. Dalibor Prix a kol.: UMĚLECKÉ PAMÁTKY PRAHY, VELKÁ PRAHA, 1. M-U, 2. V-Ž. Academia, Praha 2017.

Encyklopedie historická:

1. Vladimír Papoušek a kol.: DĚJINY „NOVÉ“ MODERNY / VĚK HORIZONTÁL. Academia, Praha 2017.

2. Petr Voit: ČESKÝ KNIHTISK MEZI POZDNÍ GOTIKOU A RENESANCÍ II. Academia, Praha 2017.

3. Miroslav Bárta, Martin Kovář a kol.: LIDÉ A DĚJINY. Academia, Praha 2017.

Čestná uznání poroty byla udělena těmto publikacím:

- Encyklopedie migrace. Projekt spolku Online encyklopedie migrace, vytvářený ve spolupráci s FF UK, FSV UK, FHS UK, ETF UK a PF UK. <http://encyklopedie.org>
- Kolektiv autorů: Encyclopaedia Beliana 8. svazek – Kalh-Kokp. Encyklopedický ústav SAV. Veda. Bratislava 2017.
- Bohuslav Balbín, Stanislav Komárek (ed.): ROZMANITOSTI Z HISTORIE KRÁLOVSTVÍ ČESKÉHO. Academia, Praha 2017.

PODZIMNÍ KNIŽNÍ VELETRH V HAVLÍČKOVĚ BRODĚ

Ve dnech 20. a 21. října 2017 se konal v kulturním domě Ostrov v Havlíčkově Brodě již 27. podzimní knižní veletrh. Je to druhý největší knižní veletrh v naší republice, který se již od roku 1991 koná každoročně v tomto městě některý říjnový pátek a sobotu

Pavel Trusina

Počet vystavovatelů, především nakladatelství, se každým rokem zvyšuje. Letos jich bylo na 180. Vedle známých, velkých a zavedených nakladatelství zde vystavují i nakladatelství malá a začínající a lze tu tedy objevit mnoho zajímavých knih z různých oborů, z nichž s některými by se člověk ani jinak možná vůbec nesetkal. Nezanedbatelná je rovněž skutečnost, že vydavatelé poskytují na veletrhu zákazníkům výrazné slevy.

Vedle vystavovaných knih se v rámci veletrhu koná každý rok řada zajímavých doprovodných akcí: přednášek, besed

a seminářů na různá témata související s knihami, s jejich překlady, s knižním trhem, ale například také s vlivem internetu a elektronizace společnosti na knihy a jejich četbu. Součástí těchto akcí bývají rovněž autogramiády, kde čeští spisovatelé podepisují své nově vydané knihy a zahraniční spisovatelé podepisují nově vydané české překlady svých knih. Namátkově lze letos uvést známého amerického spisovatele Roberta Fulghuma, který letošní veletrh navštívil a podepisoval zde český překlad své knihy „Mender of Destinies“, která u nás vyšla pod názvem „Opravář osudů“ v překladu Lenky Fárové a Jiřího Hrubého. Součástí těchto

Celkový pohled na veletrh (foto L. Plíhal)

Z autogramiády R. Fulghuma

doprovodných akcí jsou též autorská čtení, při nichž samotní autoři čtou vybrané pasáže ze svých děl. Velmi působivá byla beseda, na níž historik Lukáš Kopecký představil sborník s názvem „Spisovatelé za mřížemi“, který pojednává o spisovatelích odsouzených v roce 1952 v procesu s tzv. zelenou internacionálou. Při této besedě jsem si uvědomil, že žít ve svobodné společnosti není vůbec samozřejmost. A to jsem ještě neznal výsledky letošních parlamentních voleb.

Za příznivých 60 korun českých si návštěvník zakoupí dvou-denní vstupenku, která ho opravňuje nejen k návštěvě všech výše popsaných setkání, ale rovněž k bezplatnému vstupu na různé výstavy, které se v Havlíčkově Brodě v rámci veletrhu každoročně konají. Letos to byl například vstup do Galerie výtvarného umění nebo do Muzea Vysočiny. Tato

vstupenka je navíc slosovatelná, a pokud je štěstí alespoň trochu unavené, dají se vyhrát zajímavé a hodnotné ceny. Netřeba snad ani zdůrazňovat, že pravděpodobnost výhry je tady mnohem vyšší než například ve Sportce.

Toto vše je možné především díky starosti, organizačním schopnostem, péči a nadšení paní Dr. Markéty Hejkalové, překladatelky, nakladatelky a ředitelky tohoto veletrhu. Ona každý rok zajišťuje vystavovatele, zajímavé návštěvníky a doprovodná setkání se zajímavými osobnostmi.

Na závěr pak nelze než jí upřímně popřát, aby jí to vše dlouho vydrželo a mnozí letošní návštěvníci se jistě těší na příští ročník tohoto veletrhu, který je naplánován na 5. a 6. října 2018.

13. BIENÁLNÍ KONFERENCE FORENZNÍCH LINGVISTŮ V POTRUGALSKÉM PORTU

Mezinárodní asociace forenzních lingvistů (International Association of Forensic Linguists) uspořádala svou bienální konferenci již podruhé v Portu, a to od 10. do 14. července 2017. Tentokrát již byl tématu soudního / právního tlumočení a překladu věnován jeden plenární příspěvek a samostatná sekce po všechny dny, takže bylo opravdu z čeho vybírat

Catherina van den Brinková Štifterová

Na konferenci několikrát vystupovala **Sandra Hale**, australská konferenční tlumočnice, soudní tlumočnice, profesorka tlumočení a překladu a autorka mnoha významných publikací z oboru soudního tlumočení.

Zmíním zde jen jeden příspěvek, který byl věnován experimentu – zapojení neslyšících a tlumočnicků znakového jazyka do poroty. V Austrálii jsou neslyšící vyloučeni z účasti v porotě. Důvod je, že jednání poroty se smí účastnit dvanáct osob a tlumočnick by byl třináctá osoba. Například ve Spojených státech to možné je. Projekt byl založen na tzv. mock trialu, tedy simulovaném soudním řízení, a to včetně porad poroty. Do projektu byli zapojeni zkušení právníci, soudci a členové poroty, aby bylo simulované řízení co nejblíží realitě. A jako podklad byly použity reálné dokumenty ze skutečného případu. Z hodnocení projektu vyplynulo, že byli všichni překvapeni, jak dobře to fungovalo, členové poroty si rychle zvykli na přítomnost tlumočnicků. Hale zdůraznila, že je důležité, aby však byli všichni předem seznámeni s rolí tlumočnicků, s tím, jak mají prostřednictvím tlumočnicka pracovat – zejména, že nesmí mluvit najednou, že tlumočnick tlumočí vše a je povinen zachovávat mlčenlivost.

Z praktického hlediska byl také zajímavý příspěvek **Christiana Licoppe** a **Maud Verdier** s titulem (v překladu:) „Tlumočníci a politika střídání replik. Zvládání dlouhých replik v konsekutivně tlumočených sekvencích soudního výsledku“. Jednalo se o prezentaci studie zaměřené na koordináční roli tlumočnicka při tlumočení výsledků osob v rámci azylového řízení. V rámci této studie byla hodnocena role tlumočnicka při střídání replik (turn-taking). Tlumočnick přebírá při tlumočení aktivní roli, ujímá se slova, aby mohl tlumočit a pokud si je vědom, že tlumočená osoba ještě své narativní líčení neukončila, dává jí pohledem a natočením těla, případně gestem ruky najevo, že se může připravit a zase ujmout další sekvence, aby se předešlo situaci, kdy by se slova ujal někdo další. Taková aktivní role tlumočnicka jako držitele moci – gatekeeper – je však oslabena v případě tlumočení na dálku, tedy pokud tlumočnick nemá možnost sedět ve stejné místnosti / v blízkosti tlumočené osoby. To je něco, s čím se v praxi také setkáváme a bylo zajímavé si na základě prezentovaných sekvencí uvědomit roli tlumočnicka v koordinování diskursu.

NA TŘIADVACÁTÝCH JERONÝMOVÝCH DNECH V PRAZE SE MLUVILO TAKÉ O GDPR

Přednáška o ochraně osobních údajů Komory soudních tlumočnicků ČR na Jeronýmových dnech 3. a 4. listopadu 2017, které každoročně pořádá JTP, byla na téma velmi žádané, zejména s výhledem na brzké vstoupení v platnost obecného nařízení GDPR. Přinášíme několik poznámek z příspěvku Břetislava Choda

Pavel Trusina

GDPR (*General Data Protection Regulation*) je obecné nařízení o ochraně osobních údajů, schválené 24. 5. 2016 na úrovni EU s účinností od 25. 5. 2018.

Jedná se o nařízení, tedy právní předpis, který je přímo účinný ve všech členských státech EU. Zákon 101/2000 Sb. na ochranu osobních údajů přestane být účinný s nabytím účinnosti GDPR.

GDPR se týká osobních údajů, což jsou jakékoliv údaje o identifikované nebo identifikovatelné osobě, pomocí nichž lze osobu jednoznačně identifikovat (vedle jména a data narození je to například i IP adresa počítače, údaje o dovoleně u zaměstnavatele, apod.) Může to být spotřebitel, zákazník, OSVČ, zaměstnanec.

GDPR se týká zpracování osobních údajů – to jest jakékoliv manipulace s nimi. Nařízení dopadá na všechny, kdo zpracovávají osobní údaje jakékoliv osoby: zaměstnavatele, provozovatele zdravotnických zařízení, bezpečnostní agentury, správce údajů v databázích (jako jsou call centra) apod.

Správce osobních údajů je ten, kdo má osobní údaje u sebe a určuje účely a prostředky, jak se s nimi bude nakládat (přesouvat, mazat, archivovat...).

Zpracovatel osobních údajů: má k nim sice přístup, ale neurčuje, jak se s údaji bude nakládat (například e-shop mateřské společnosti, kde jsou data o nakupování zákazníků, má sice data u sebe, ale způsob nakládání s nimi určuje její správce – tedy mateřská společnost).

Zákonné důvody pro zpracování osobních údajů bez souhlasu jejich majitele jsou vymezeny v GDPR:

- Pokud údaje potřebujeme k plnění smlouvy.
- Při plnění zákonné povinnosti - pokud zákon ukládá zpracovat osobní údaje (například zákon o archivnictví).
- Při činnosti úkonů orgánu veřejné moci nebo ve veřejném zájmu – například činnosti správních úřadů

a ministerstev (proběhla diskuse, zda zde spadá činnost soudních tlumočnicků jednajících na základě zákona o znalcích a tlumočnících a z diskuse vyplynulo, že ano, neboť soudní tlumočníci jsou na základě zákona povinni zachovávat mlčenlivost – pokud tedy na překlad „dáme kulaté razítko“, jednáme na základě zákona, a tudíž nepotřebujeme souhlas majitelů osobních údajů s jejich zpracováním a splňujeme tudíž zákonný důvod.)

- Při ochraně životně důležitých údajů v zájmu majitele údajů – například při zranění osoby, kdy údaje jsou nutné pro její záchranu.
- Při ochraně oprávněných zájmů správce.

GDPR stanoví, že souhlas je nutno vyžadovat pouze v případech, kdy se vyžádat musí, ale lze ho kdykoliv odebrat (například souhlas se zpracováním údajů při jejich ochraně v rámci marketingu). Souhlas je však až to poslední, co není pokryto výše uvedenými zákonnými důvody. Souhlas může být písemně (stačí e-mailem), GDPR umožňuje i ústní souhlas, ale při kontrole je potom nutno jednoznačně prokázat, že souhlas udělen byl. Jedna z doporučených forem je například e-mail jednoznačného znění, v němž nám majitel údajů svůj souhlas s jejich zpracováním uděluje.

Při kontrole dodržování ochrany osobních údajů je důkazní břemeno na správci nebo zpracovateli osobních údajů, který musí dokázat, že osobní údaje zpracovává dle zákona a kontrolní orgán mu tedy nemusí dokazovat opak. Když dostaneme překlad od agentury, ona je správce údajů a my jsme jen jejich zpracovatel, ona si tedy musí vyžádat souhlas majitele údajů, pokud překlad není prováděn na základě zákona.

Citlivé údaje definované v GDPR jsou zejména:

- zdravotní údaje
- údaje o politické nebo náboženské příslušnosti
- genetické údaje
- biometrické údaje (otisky prstů, skeny sítnic, způsob chůze, hlasové záznamy, atd.), pomocí nichž lze osobu jednoznačně identifikovat

Zabezpečení osobních údajů: GDPR stanoví, že správci údajů je musejí zabezpečit v souladu s tzv. „best practice“, tedy sledovat trendy zabezpečení a potom vybrat takovou míru zabezpečení osobních údajů, která je nejlepší možná a odpovídající zpracování daných údajů. „Best practice“ však v GDPR nikde definována není. Příklad: dokumenty ve složce „best practice“ znamená, že k nim bude mít přístup pouze oprávněná osoba a budou chráněny před přístupem veškerých jiných osob - například uzamčenou skříňkou v případě papírových dokumentů nebo zaheslovaným

počítačem v případě dokumentů elektronických. Pokud se „best practice“ týká zabezpečení na datových úložištích, je nutno se řídit konkrétními podmínkami daného úložiště.

Pro velké množství dotazů účastníků a omezenou dobu rezervace přednáškového sálu, stačil pan Chod probrat pouze třetinu své plánované přednášky (i když mluvil rychle a krátce, neboť je z Ostravy), ale sdělil na závěr, že je ochoten posloužit přednáškou na toto téma při jiné příležitosti.

PT TEPIIS – KONFERENCE A VALNÁ HROMADA VE VARŠAVĚ

Ve dnech 20.–22. října 2017 se konala ve Varšavě konference polského sdružení TEPIIS (Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych) v rámci projektu Evropské komise „TRANSLATING EUROPE“

Alexandra Sedunková

První den byl věnován podmínkám, kompetencím a perspektivě soudních tlumočnicků, přičemž se svými příspěvky vystoupili: zástupce ministerstva spravedlnosti, soudce, prokurátor a také zástupci univerzit.

Druhý den byly semináře zaměřené na konkrétní problémy soudních tlumočnicků a koexistenci organizací sdružujících tlumočnicků a překladatele v Polsku. Největší pozdvižení mezi tlumočnickými vyvolalo vystoupení paní ředitelky oddělení registrace zpracování dat, která přítomným vysvětlila, že všichni soudní tlumočníci by se měli zaregistrovat, jako správci osobních údajů, vzhledem k tomu, že zapisují údaje (mnohdy citlivé) do tlumočnického deníku, to vše s poukazem na Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2016/679 ze dne 27. 4. 2016 o ochraně a zpracování osobních údajů, které bude platit od 25. 5. 2018.

Odpoledne se konala valná hromada, v rámci které proběhla volba nového vedení na další funkční období – předsedkyní byla opět zvolena paní Zofia Rybińska, místopředsedkyně: Joanna Miler-Cassino, Marta Czyżewska. Zasloužilým a aktivním členům byla předána vyznamenání.

V neděli 22. 10. 2017 byly na programu workshopy podle jednotlivých sekcí – anglické, asijské, francouzské, španělské, německé, ruské, italské a také nové jiho- a západoslovanské. V poslední jmenované sekci vystoupila Alexandra

Sedunková, členka představenstva KST ČR, s přednáškou na téma „**Poučení v trestním řízení v česko-polském kontextu**“. Kromě textů poučení v rámci českého trestního řízení (v elektronické podobě) obdrželi účastníci také komorový bulletin 1/2017. Zajímavé bylo zjištění, že provedené oficiální překlady vzorů poučení na webu polské prokuratury (Prokuratura Krajowa viz: <https://pk.gov.pl/dzialalnosc/wspolpraca-miedzynarodowa/tlumaczenia-wzorow-pouczenia/tlumaczenia-wzorow-pouczenia/>) obsahují velké množství chyb a nepřesností, na což byli přítomni upozorněni. Všichni se shodli, že je důležitá výměna zkušeností a navazování nových kontaktů.

Několik účastníků konference ve Varšavě během přestávky. Vlevo A. Sedunková, česká soudní tlumočnice polštiny a uprostřed A. Halczak, nově zvolená do vedení polského sdružení TEPIIS

„KVALITA TLUMOČENÍ“ A VZDĚLÁVÁNÍ TLUMOČNÍKŮ ZNAKOVÉHO JAZYKA

V oblasti vzdělávání tlumočnicků znakového jazyka v posledních několika letech můžeme pozorovat lehkou tendenci ke stagnaci. Snížil se tlak na vzdělávání shora, a to se odrazilo v celkové nabídce i poptávce po kurzech a seminářích zacílených na zdokonalování profesní přípravy tlumočnicků znakového jazyka

Nad'a Hynková Dingová

Že by kvalita tlumočení byla již na takové úrovni, že by nebylo co zdokonalovat? Přemýšlíme vůbec stále ještě o snaze neustále zvyšovat kvalitu tlumočení pro neslyšící? Jak vlastně můžeme kvalitu tlumočení (tedy alespoň toho aktuálního) posuzovat?

V případě znakového jazyka se při nastavování principů a způsobů tlumočení nejvíce řídíme požadavky klientů v konkrétních situacích. Není to nic ojedinělého. Při inspirování se odbornými doporučeními (Kopczyński 1980, Cokely 1986, Gile 1999, Kurz 2001, Wadensjö 2014) bychom došli k závěru, že i přes rozsáhlý výzkum v oblasti kvality tlumočení se výzkumníci do současné doby nedokázali domluvit na univerzálních, obecně přijímaných kritériích kvality tlumočení, která by byla aplikovatelná na tlumočení mluvených jazyků, natož pak na tlumočení pro neslyšící. Nemáme stále možnost odkázat na objektivní, přehledné a jednotně nastavené parametry posuzování kvality tlumočení.

Kvalitu je možné hodnotit z mnoha úhlů pohledu. Nám se jedná spíše o výsledný produkt tlumočení, spíše o příjemce tlumočeného textu a jeho porozumění a o samotnou komunikační interakci. Každé hledisko předpokládá jiná kritéria kvality. Navzdory různosti přístupů (např. Gile, Pio, Kopczyński, Pöchhacker) se odborníci shodují, že minimálním standardem kvality tlumočení je zachování věrnosti obsahu zdrojového sdělení včetně adekvátního stylu a jeho pragmatického smyslu podmíněného situačním kontextem – kritérium ekvivalentního účinku (srov. Čenková 2008).

Kvalita však není absolutní hodnotou. Je podmíněna situačním kontextem, mnoha konkrétními situačními faktory, jejichž důležitost se může v dané situaci měnit (Kopczyński 1994: 88). Neexistuje jedna absolutní kvalita, ale několik pohledů na kvalitu podle okolností a uživatelů tlumočení. Hlavní otázka by pro hodnocení kvality tlumočení měla znít: „Kvalita podle jakých kritérií, kde, pro koho?“ (Kurz 2001: 404).

Z výše uvedeného je zřejmé, že hodnocení výsledného produktu tlumočení pokrývají pouze určitý aspekt kvality. Pro mnoho badatelů je kvalita synonymem pro úspěšnou komunikaci a jediným spolehlivým měřítkem úspěšnosti je spokojenost klienta (Pöchhacker 2002: 97). Jiní badatelé s takovým stanoviskem nesouhlasí, protože spokojenost klienta řeší otázku kvality pouze zčásti, a to především proto, že koncoví uživatelé tlumočení sice rozumí oblasti komunikace, ale ne tolik tlumočení, a kvalitu tudíž mohou posoudit pouze částečně. Klienti mohou většinou nejlépe posoudit srozumitelnost projevu tlumočnicka, nikoliv však kritérium věrnosti ve vztahu ke kvalitě, a to i přesto, že jsou s výslednou kvalitou tlumočení spokojeni (Chiaro, Nocella 2004: 381–382).

Dokážou si tedy klienti uvědomit, co je pro ně jako pro cílové příjemce tlumočeného sdělení „dobré“? Není to také tak, že ne jednotlivým skupinám, ale přímo jednotlivcům vyhovuje vždy něco jiného? Jak kvalitu tlumočení v konkrétní situaci nastavit? Jak kvalitu dobře rozeznat? Jak kvalitu zpětně vyhodnotit a udělat z vyhodnocení nějaký obecně platný závěr? V kruzích tlumočnicků znakového jazyka je běžné pružně reagovat na aktuální požadavky klientů. Často se však setkávají s názorem, že samotní neslyšící klienti nejsou spolehlivými kritiky kvality tlumočení, neboť mnohdy nemají přístup ke zdrojovému sdělení v mluveném jazyce. V posledních letech tento handicap narovnává možnost využít v některých oficiálních situacích (na konferencích, seminářích, besedách, přednáškách apod.) vedle služeb tlumočnicka znakového jazyka i simultánní přepis mluvené češtiny. Klienti tak mají vedle sebe téměř doslovný přepis toho, co bylo řečníkem vyřčeno v mluveném jazyce, a tlumočnicka znakového jazyka. Bilingvní neslyšící tak mají velmi dobrou možnost kontroly kvality tlumočení ve smyslu doslovnosti, přesnosti. To však nezaručuje celkově dobrou kvalitu tlumočení.

Další významnou otázkou je, do jaké míry příjemci přetlumočené informace správně porozuměli (Kurz 2001: 403).

V praxi je výkon tlumočnicků znakového jazyka negativně hodnocen na základě subjektivních dojmů jednotlivých klientů a jejich osobního pocitu nepochopení. Klienti však vůbec nepřipouštějí, že by nerozuměli informaci, toto hodnocení vždy spojí s hodnocením výkonu tlumočnicka. Pokud mají pocit, že rozuměli, hodnotí výkon tlumočnicka podle individuálních suprasegmentálních rysů produkce jeho promluvy (plynulost, pauzy, živost mimiky apod.). Podobná situace je však i v mluvených jazycích. Schlesingerová (1997: 127) poukazuje na to, že plynulé přetlumočení může budit falešné zdání vysoké kvality, třebaže značná část informace byla deformována nebo úplně chybí. Věrné, „kvalitní“ přetlumočení mohou příjemci naopak nesprávně vnímat jako chybné, i když nedostatky mohou vyplývat z „nekvality“ zdrojového sdělení. Ke stejnému závěru došla i Collados Aísova (1998: 335–336), která zdůrazňuje, že existuje značný rozdíl mezi skutečnou kvalitou a kvalitou vnímanou příjemci. Podobný názor sdílí i Gile (1991), který se domnívá, že příjemci tlumočení nejsou spolehlivými soudci kvality. Příjemci mohou posoudit způsob prezentace, ale nikoliv kvalitu tlumočení, a navíc je jejich „poslech“ značně selektivní: při poslechu se nezajímají o všechny informace, ale pouze o ty, které jsou pro ně relevantní, a zbývající části projevu nevěnují pozornost (Gile 1991: 198).

Klienti se mohou měnit a s nimi i jejich potřeby (neslyšící klienti, slyšící klienti, organizátoři akcí, řečníci na akcích). Každá skupina klientů tlumočnických služeb má jiná očekávání a preference, které se nikoliv jen výjimečně mohou velmi lišit od očekávání tlumočnicků. Pokud jde o tlumočnicka, shodný pro všechny typy respondentů je požadavek na to, aby byl empatický a zároveň spíše „nenápadný“. Většina klientů také odmítá možnost shrnutí obsahu sdělení řečníka a výraznějších zásahů tlumočnicka do obsahu sdělení (Dingová 2009).

V oblasti komunitního tlumočení však příjemci naopak častěji očekávají aktivní přístup tlumočnicka a ponechávají mu větší prostor pro zpracování sdělení. Zcela automaticky se předpokládá, že komunitní tlumočnicka bude např. zjednodušovat, sumarizovat, vysvětlovat či přidávat informace (Dingová 2009).

Očekávání se mění také podle vzdělání, věku a pohlaví klientů. Mladší klienti požadují „úplné“ přetlumočení všech informací, starší dávají přednost přetlumočení pouze nejdůležitějších informací. Téměř všichni neslyšící klienti požadují co největší synchronizaci s mluvčím (s lékařem, úředníkem, vyučujícím apod.), aby mohli reagovat na zdrojové sdělení ve stejný okamžik jako příjemci

zdrojového jazyka. Neslyšící klienti se často domnívají, že každá velká pauza nebo příliš velký odstup od mluvčího automaticky znamená ztrátu informací nebo nepřesnost (Dingová 2009).

Kopczyński (1994) ve své studii zaměřené na faktory pro hodnocení kvality tlumočení mluvených jazyků uvádí, že mluvčí (přednášející) a příjemci (studenti) shodně označili za důležitější obsah než formu tlumočení, a to konkrétně podrobné přetlumočení obsahu, terminologickou přesnost a plynulost přetlumočení (příjemci k plynulosti ještě připojili styl). Mluvčí i příjemci vyhodnotili, že nepřesná terminologie by napovídala o snížené kvalitě tlumočení, mluvčí ještě přidali příliš obecný obsah, tj. nepřesné přetlumočení obsahu. U příjemců byla situace odlišná. Po nepřesné terminologii jako největší chybě, snižující kvalitu tlumočení, nejčastěji uváděli nedokončené a negramatické věty. V tomto případě jsou však nároky na tlumočení ovlivněny požadavky mluvčích a příjemců v oblasti konferenčního tlumočení.

Je tedy zřejmé, že vyhovět všem požadavkům a očekáváním různých skupin příjemců a klientů v nejrůznějších typech komunikačních situací je téměř nemožné, a proto je tlumočnicka často nucen volit mezi protichůdnými cíli: věrnost zdrojovému sdělení, nebo srozumitelnost pro příjemce (odborný text, např. návod na používání pračky); gramatická správnost, nebo přesnost ve smyslu doslovnosti (např. popis zapojení pračky, který bude ve znakovém jazyce výrazně ikonický, a nebude tedy následovat lineární plynoucí zdrojový text); kulturní „uhlazenost“, či úplnost informace (např. zachování snahy o flirt a vyjádření náklonnosti k zákaznici ze strany prodáváče) (srov. Kalina 2005: 772).

Kvalitu tlumočení výrazným způsobem ovlivňují také faktory dané samotným mluvčím, které tlumočnicka ovlivnit nemůže (vysoké tempo, monotónní intonace, pauzy, rychle čtený projev s vysokou informační hustotou). Proto za kvalitu tlumočení odpovídá částečně i řečník, stejně jako ostatní účastníci zapojení do komunikativní situace. To však podle našich zkušeností není jasné cílovým neslyšícím příjemcům, kteří veškerou odpovědnost za kvalitu tlumočení přisuzují jen tlumočnickovi. Na druhé straně tlumočnicka, který tlumočí do znakového jazyka, má při tlumočení monotónního projevu k dispozici repertoár výrazově pestřejších prostředků, než jsou v mluveném jazyce, aniž by se vědomě musel snažit cílový projev jakkoliv oživit (znakový jazyk je vizuálnější než jazyk mluvený, tím více upoutává pozornost a je „zajímavějším“ na pohled).

Součástí situačního kontextu jsou i existující normy interakce a tlumočení v rámci určité jazykové komunity (Kopczyński 1994: 89). Určité situace mohou vyžadovat „zásahy“ do tlumočení ze strany tlumočnicka. Podle Kopczyńskiego (1994: 89–90) zůstává otázkou, jak daleko může tlumočnick jakožto „bikulturní expert“, který vědomě upravuje cílové sdělení nebo do něj zasahuje, při úpravách zdrojového sdělení zajít, aniž by se dopustil chyb. Nutno zdůraznit, že nerovné postavení mluvčích a odlišné kulturní a společenské normy mohou být pro tlumočnick významným zdrojem napětí a stresu (Alexieva 1997: 232). Komunita českých neslyšících patří ke komunitám, které musí neustále bojovat o svou pozici ve většinové společnosti, musí neustále obhajovat své rovné postavení, své schopnosti a dovednosti. To se odráží na atmosféře většiny tlumočených situací, ve kterých se tlumočnick znakového jazyka především při komunitním tlumočení nachází. Ve většině případů se jedná o emočně vypjaté situace, v jejichž důsledku se tlumočnick dostává do stavu nepříjemného stresu, ve kterém je navíc vystaven vysokým nárokům na kvalitu svého výkonu.

Můžeme se tedy asi shodnout, že za výstup kvalitního tlumočení považujeme text, který se obsahově neliší (nebo liší jen minimálně) od zdrojového textu a respektuje požadavky neslyšícího adresáta na formu cílového textu.

Je velmi příjemné zjistit, že přes všechny změny v sociokulturním dění v oblasti neslyšících a tlumočení pro neslyšící, je stále pro některé organizace (Česká komora tlumočnicků znakového jazyka) a pro některé tlumočnick (především tlumočnick s dlouhodobější praxí, kteří hledají možnosti dalšího vědomého posunu své úrovně kvality tlumočení, vyhledávají kurzy nebo si je sami žádají) otázka průběžného posuzování kvality tlumočení důležitá. Cesta praktických kurzů, které se svým formátem blíží ke skupinovým konzultacím s průběžnou supervizí tlumočení, se zdá být velmi efektivní.

Použitá literatura:

- ALEXIEVA, B., 1999. Understanding the source language text in simultaneous interpreting. *The Interpreters' Newsletter*.
- ALEXIEVA, B., 1997. Typology of Interpreter-Mediated Events. In: Pöchhacker, F.; Shlesinger, M., eds. *The Interpreting Studies Reader*. New York: Routledge, 2002, s. 218–233.
- COKELY, D., 1985. *Towards a sociolinguistic model of the interpreting process: focus on ASL and English*. UMI.
- COKELY, D., 1986. The effects of lag time on interpreter errors. *Sign Language Studies* 53.1, s. 341–375.
- COKELY, D., 1992. *Sign language interpreters and interpreting*. Burtonsville: Linstok Press, 161 s.
- COLLADOS, A., 1998. Quality assessment in simultaneous interpreting: The importance of nonverbal communication. In: Pöchhacker, F.; Shlesinger, M., eds. *The Interpreting Studies Reader*. London; New York: Routledge, s. 327–336.
- ČEŇKOVÁ, I., 1980. *Shody a rozdíly mezi překladatelským a tlumočnickým procesem*. Rigorózní práce. Praha: FF UK.
- DINGOVÁ, N., 2009. Deaf is anonymous client? Referát. *Sound Mind in Sound Hands*. Efsli AGM & Conference 2009 [mezinárodní konference tlumočnicků znakového jazyka]. Estonia, Tallinn, 15. 9. 2009.
- GILE, D., 1995. *Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator Training*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing company.
- GILE, D., 1997. Conference Interpreting as a Cognitive Management Problem. In: DANKS, J.; SHREVE, G. *Cognitive Processes in Translation and Interpreting*. London: Sage.
- GILE, D., 1999. Testing the Effort Models' tightrope hypothesis in simultaneous interpreting. A contribution. *Hermes* 23, s.153–172.
- KOPCZYŃSKI, A., 1980. *Conference Interpreting. Some linguistic and communicative problems*. Poznaň: Uniwerszita Adama Mickiewicze.
- KOPCZYŃSKI, A., 1994. Quality in Conference Interpreting: Some pragmatic problems. In: LAMBERT, S.; MOSER-MERCER, B., eds. *Bridging the Gap, Empirical Research in Simultaneous Interpreting*. Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, s. 87–99.
- KURZ, I., 2001. Conference Interpreting: Quality in the Ears of the User. *Meta*, vol. 46, n. 2, s. 394–409.
- KURZ, I., 1993. Conference Interpretation: Expectations of Different User Groups. In: Pöchhacker, F.; Shlesinger, M., eds. *The Interpreting Studies Reader*. London, New York: Routledge, s. 312–324.
- PIO, S., 2003. The Relation between ST Delivery Rate and Quality in Simultaneous Interpretation. *The Interpreters' Newsletter* 12, s. 69–100.
- PöCHHACKER, F.; SHLESINGER, M., 2002. *The interpreting studies reader*. Psychology Press.
- PöCHHACKER, F., 2004. *Introducing interpreting studies*. London: Routledge.
- SELESKOVITCH, D., 1978. *Interpreting for International Conferences*. Washington, D. C.: Pen and Booth,
- WADENSJÖ, C., 2014. *Interpreting as interaction*. London: Routledge.

INTERVIEW SE SOUDCEM LUBOŠEM DÖRFLEM, DLOUHOLETÝM PŘEDNÁŠEJÍCÍM NA KURZECH KST ČR

Před třemi lety opustil Luboš Dörfl pražský vrchní soud a stal se předsedou Krajského soudu v Ústí nad Labem. Začal tak šéfovat severočeským soudům provázeným špatnou pověstí ať už pro délku procesů či kvůli problematickým kauzám

Monika Gordíková

Proč jste se vůbec rozhodl kandidovat na post šéfa severočeských soudů, kde to v tu dobu dost skřípalo?

Některé věci člověk možná ani nedokáže přesně vysvětlit. Asi jsem dobrodružná povaha. Tušil jsem, že mě čeká vzrušující práce. To se naplnilo. Tehdy to byla situace, při níž bylo vidět, že zdejší justice má problémy. Já měl zase pocit, že už jsem něco zažil a mohl bych si vědět rady. Tak jsem to zkusil a nikdy jsem toho nelitoval. Setkal jsem se tu se spoustou lidí, podařilo se mi je přesvědčit ke spolupráci a zatahli jsme za jeden provaz. Na druhou stranu jsem se snad v životě tolik nenapracoval. Mám pocit, jako kdybych uplynulé tři roky žil dvojnásobnou rychlostí.

Co jste si tehdy o zdejších soudech myslel? BIS ve výročních zprávách psala o možném prorůstání klientelismu a podsvětí do struktur ústeckého krajského soudu. Stále se řeší třeba případ soudce Reného Příhody, jenž měl zmanipulovat rozsudek. Bývalí litoměřičtí soudci podle žalobce brali v minulosti úplatky...

Myslel jsem si, a stále si myslím, že šrámy na tváři severočeské justice jsou dílem jednotlivců. Navíc je třeba rozlišovat mezi profesionálními pochybeními, jako je případ Reného Příhody, a úmyslnou trestnou činností, jako je brání úplatku. Doufám, že takových případů se bude objevovat stále méně.

Nakolik tyto případy podle vás ovlivnily důvěru veřejnosti v severočeské soudy?

Neprofesionalita, nebo dokonce kriminální činnost nepochybně škodí pověsti soudů. Nezbyvá než se s těmi případy vypořádat a jednotlivce, kteří se provinili, vést k zodpovědnosti.

Nejde ale jen o výše zmíněné kauzy. Soudy vašeho regionu, do něhož patří i Liberecký kraj, jsou už řadu let

těmi nejpomalejšími v republice. Potvrdily to statistiky zveřejněné letos v červenci. Čísla se sice zlepšují, ale pořád je to výrazné „vedení“. Dokážete odhadnout, kdy by se to mohlo změnit?

Jedná se o historicky nakumulovanou záležitost, která nás velice brzdí. Zažil jsem podobnou situaci v minulosti, když jsem předsedal Okresnímu soudu v Nymburce. Trvalo nám asi sedm nebo osm let, než jsme se dostali z posledních míst do středu statistik výkonnosti. Myslím, že po mém funkčním období, které trvá celkem sedm let, už by výsledky měly být jednoznačně vidět. Jsem přesvědčený, že až budu za čtyři roky funkci předsedy soudu předávat, situace se bude blížit ke stabilizovanému stavu. Na druhou stranu, kdyby se měřila efektivita práce jednotlivých okresních soudů, tak tři z našich soudů jsou mezi prvními jedenácti v zemi. Vůbec nejlepší jsme v insolvenčních. To je v podstatě nová soudní agenda, kde není zátěž nedodělků. Proto se ústeckému krajskému soudu v této oblasti daří nejlépe.

Jde to ruku v ruce s počtem soudců, kterých byl v oblasti desítky let velký nedostatek. Jak je to nyní, máte dost soudců?

Máme tolik soudců, kolik předepisují tabulky. Je jasné, že vzhledem k počtu nedodělaných případů by nám další lidé pomohli, ale chápu, že se nemůže dlouhodobě zvýhodňovat jeden region. Díky takzvanému dynamickému modelu, který při jmenování nových soudců zohledňuje soudy, které se i přes dobré výkony potýkají s velkým množstvím nedodělků, se zdejší soudy v posledních pár letech dostaly na předepsané stavy rychleji, než kdyby model neexistoval. Řádově o roky. To se netýkalo jen nás, ale také třeba Brna. Když jsem nastoupil, tak tu asi 20 soudců chybělo. Za poslední tři roky jsme přijali téměř 40 soudců. Řada jiných mezitím z různých důvodů zase odešla, ale k obměně došlo díky tomu opravdu rychle. Hlavně mám pocit, že jsme přijali skutečně schopné lidi. Slyšel jsem dokonce

z vyprávění, že nedostatek soudců byl na severu problém už před revolucí. Prostě se sem nehrnuli. Takže nyní se konečně vyrovnala ta historická nespravedlnost v personálním obsazení.

Když jsme u počtu soudců, nedávno soudkyně na libereckém okresním soudu nestihla včas rozhodnout o prodloužení vazby. Udělala to dodatečně bez veřejného zasedání, což nelze. Její nadřízená ji před kárným senátem hájila časovým vytižením. To ale přece není omluva...

To pochopitelně není. Danou soudkyni za to také kárný senát potrestal snížením platu o 25 procent na jeden rok. Je ale skutečně třeba vidět kontext pochybení. Opravdu se projevila pracovní přetíženost této začínající soudkyně, která musela převzít více než 100 rozjednaných trestních kauz od svých kolegů. U Okresního soudu v Liberci se totiž v tu dobu stalo, že nám v krátké době na trestním úseku odešly tři soudkyně – dvě na mateřskou dovolenou, jedna do důchodu. Na tamním trestním oddělení tak vznikla poměrně kritická situace.

Jak je to s personálním obsazením na jiných postech?

Situace není špatná. Potřebovali bychom ovšem některé profese lépe zaplatit. Tabulkové zařazení soudních pracovníků v administrativě je převzaté z minulosti. Některé pozice ale přitom prošly velkým rozvojem. Třeba zapisovatelka v minulosti přepisovala na stroji. Dnes musí ovládat soudní počítačové aplikace. Je to velice kvalifikovaná práce, na kterou toho člověka zaučujete běžně půl roku. Jenže jsou pořád placené, jako kdyby byly jen nějakými písáčkami. Pak se stává, že takový člověk odejde do jiného sektoru, protože dostat lepší nabídku není až takový problém. Snažíme se na ministerstvo spravedlnosti tlačit ne ve smyslu plošného zvyšování platů, ale překvalifikováním odborných činností tak, abychom mohli ty nejkvalifikovanější lépe zaplatit.

Představte si, že máte Arabelin prsten. O kolik lidí víc byste ještě přijal?

A znamenalo by to otočení prstenem, že mi pro ně přibydou i kanceláře? Třeba budova krajského soudu, kde teď sedíme, je plná po střechu. Občas už musím posadit soudce po dvou, což není šťastné řešení, protože na svou práci potřebují klid. Ale dobře, kdybych mohl, tak bych klidně přijal ještě řádově desítky soudců a dvě stovky zaměstnanců a byl bych je schopen zaměstnat užitečnou prací na snižování nedodělaných případů. Ale jak říkám, neměl bych je

kam posadit. Budovy byly dimenzované pro jiný rozsah práce. Už jsem mluvil o insolvencích. Kdo před pěti lety věděl o oddlužení? Dneska je to největší agenda na krajském soudu. Pracuje v ní 12 soudců. Na každého z nich pak připadá tým zhruba 5 zaměstnanců.

Nepřímo jste narazil na nový ústecký justiční palác, o kterém se mluví už léta. Ministerstvo nyní začalo hledat projektanta. Věříte, že se dodrží zatím poslední ohlášené termíny, tedy že se začne stavět v roce 2019 a hotovo bude za dva roky?

Upřímně, s jedním z mých cílů, aby tu stál do konce mého funkčního období nový justiční palác, se pomalu loučím. Myslím, že do nové kanceláře si sednu už jako odvolací soudce, nikoli jako předseda (*pozn.: Luboš Dörfl bude po vypršení funkčního období na krajském soudu předsedou odvolacího občanskoprávního senátu*).

Jak už několikrát padlo, pod ústecký krajský soud patří i ten liberecký a jemu podřízené soudy. V minulosti se objevila myšlenka, že by se mohl oddělit. Vy sám jste kdysi řekl, že byste nebyl proti. Jak se to vyvíjí?

Podle mého názoru na liberecké pobočce krajského soudu jsou ambice řídit si věci samostatně. A já osobně to podporuji. Je to ale každopádně věc poslanců, protože se jedná o záležitost, která musí být dána zákonem. Politická vůle tu původně byla, ale pak toto téma přestalo být aktuální. Přidaly se totiž i další kraje a začalo se říkat, že takto rozčleňovat soudy není systémové. Tím to v podstatě utichlo.

Mostecký okresní soud začal jako druhý v zemi praktikovat takzvaný Cochemský systém, jehož cílem je, aby se rozcházející rodiče dohodli na péči o dítě sami. Co si o této praxi myslíte?

Předseda mosteckého soudu Martin Beneš prošlapává nejen v tomto směru cestu dalším soudům v regionu. Jeho poznatky jsou pro nás velice zajímavé. Justice byla vždy zvyklá soudit, rozhodovat, ne být jen jakýmsi prostředníkem. Všichni nyní zatím ještě čekáme, jakým způsobem se tato praxe osvědčí. Kolegové, kteří se chtějí inspirovat, už do Mostu jezdí. Momentálně je to na bázi zájmu jednotlivých soudců. Není vůbec jednoduché „Cochem“ rozjet. Záleží na spolupráci s dalšími subjekty, třeba s úřady či advokáty. Celkově je mostecký soud v našem regionu stále tím nejprogresivnějším. Nové metody práce ale postupně převzaly i další soudy a na jejich výsledcích je to vidět.

Zdroj: iDnes

TLUMOČNÍK SE DOMÁHAL U SOUDU PŘÍZNÁNÍ NÁHRADY NEMAJETKOVÉ ÚJMY ZPŮSOBENÉ MU NEPŘIMĚŘENOU DÉLKOU ŘÍZENÍ

K odvolání Ministerstva spravedlnosti Městský soud v Praze žalobu zamítl s tím, že adekvátním odškodněním je již samotné konstatování porušení práva. Napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil Ústavní soud

Na základě žaloby stěžovatele uložil Obvodní soud pro Prahu 2 České republice, tedy Ministerstvu spravedlnosti, povinnost zaplatit náhradu nemajetkové újmy za nepřiměřenou délku řízení. Jednalo se o řízení, v němž byl stěžovatel ustanoven tlumočnickem k provedení překladu listin. Nález je k dispozici zde: <http://kraken.slv.cz/III.US1263/17>

Stěžovatel provedl překlad již v květnu 2012, usnesení o ustanovení tlumočnicka nabylo právní moci zhruba za rok a půl a tlumočné mu bylo vyplaceno až v březnu 2016. Dle obvodního soudu došlo k nesprávnému úřednímu postupu a k **porušení práva na vydání rozhodnutí v zákonné lhůtě**.

To samo o sobě zakládá vyvratitelnou domněnku vzniku nemajetkové újmy. Obvodní soud pro Prahu 2 částečně vyhověl žalobě tlumočnicka. K odvolání Ministerstva spravedlnosti však Městský soud v Praze jeho rozhodnutí ve vyhovujícím výroku změnil, a to tak, že žalobu zamítl.

Městský soud v Praze sice dospěl k závěru, že došlo k nesprávnému úřednímu postupu, zároveň ale uvedl, že „s ohledem na skutečnost, že se jedná o nárok tlumočnicka, který je zúčastněnou osobou v řízení, když o jeho nároku na tlumočné mohlo být rozhodnuto až po právní moci usnesení o ustanovení tlumočnicka v řízení, pak za zcela adekvátní odškodnění považuje odvolací soud konstatování porušení práva ze strany žalované.“

Současně Městský soud v Praze vyslovil, že „byť se nejednalo o složitou věc, ve vztahu k chování stěžovatele, lze připustit, že měl možnost domáhat se svého práva v průběhu řízení odpovídajícími prostředky, tzn. žádostmi o vyplacení tlumočného.“ Dále vzhledem k tomu, že význam tohoto sporu nemohl být dle soudu pro tlumočnicka zásadní, Městský soud v Praze žalobu zamítl. **Proti rozsudku Městského soudu v Praze podal stěžovatel ústavní stížnost.**

Ústavní soud ČR dospěl k závěru, že Městský soud v Praze v tomto případě nevycházel ze smyslu a účelu zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Naopak jako správnou a přiléhavou označil argumentaci stěžovatele a upozornil na rozpor v napadeném rozhodnutí.

Městský soud v Praze na jednu stranu uvádí, že rozhodnutí o tlumočném má povahu rozhodnutí ve věci samé. Současně ale konstatuje, že tlumočnick je osobou zúčastněnou na řízení, a tedy řízení má pro něj pouze malý význam. S ohledem na to pak Městský soud v Praze jako adekvátní zadostiučinění shledal konstatování porušení práva. Dle Ústavního soudu ČR Městský soud v Praze nezohlednil, že v daném případě šlo o rozhodování o subjektivním právu stěžovatele (určení výše tlumočného).

Ústavní soud ČR odkázal na stanovisko Nejvyššího soudu ČR sp. zn. Cpjn 206/2010, z něhož vyplývá, že „zadostiučinění ve formě konstatování porušení práva má toliko podpůrnou funkci a lze jej použít zejména v případech, kdy se poškozený na průtahích v řízení podílel, což se ale v právě posuzovaném případě nestalo.“ Dále se v odůvodnění uvádí, že „důvodem pro nepřiznání zadostiučinění nemajetkové újmy v penězích (jako formy primární), pak nemůže být bez dalšího ani skutečnost, že stěžovatel u soudu nepodával žádosti o vyplacení odměny“, když ani uplatnění návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle zákona o soudech a soudcích není podmínkou pro přiznání peněžitého zadostiučinění.

Dle Ústavního soudu ČR žádný z důvodů předkládaných Městským soudem v Praze pro nepřiznání zadostiučinění v peněžité formě nemůže obstát. Napadený rozsudek Městského soudu v Praze tak Ústavní soud ČR rozhodnutím ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. III. ÚS 1263/17 zrušil, neboť jím bylo porušeno právo na soudní ochranu a náhradu škody dle čl. 36 Listiny.

V minulosti se soudy rovněž opakovaně zabývaly poskytnutím přiměřeného zadostiučinění za nemateriální újmu v případech, kdy poškozeným je právnická osoba (např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1290/2014). Podle již zmíněného stanoviska Nejvyššího soudu ČR nemusí být výše přiměřeného

zadostiučinění u právnických osob vždy nižší, než je tomu u osob fyzických.

Zdroj: Česká justice

POLŠTÍ TLUMOČNÍCI A NOVÁ LEGISLATIVNÍ NORMA EU GDPR

Varšava 22. 10. 2017. Informace z valné hromady TEPIŚ (Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych). Téma obecného nařízení o ochraně osobních údajů GDPR vyvolalo pozdvižení mezi polskými tlumočníky z důvodu nutnosti registrovat se jako správce osobních údajů. Otiskujeme zprávu místopředsedkyně sdružení TEPIŚ

Joanna Miler-Cassino

Z angličtiny přeložila Eva Gorgolová

Přísežní překladatelé/tlumočníci v Polsku mají povinnost se zaregistrovat u úřadu pro ochranu osobních údajů jako správci osobních údajů.

V Polsku není rozdíl mezi soudními tlumočníky a soudními překladateli. Takže jakmile kandidát složí státní zkoušku a je jmenován Ministerstvem spravedlnosti, očekává se od něj, že bude dělat jak písemné překlady, tak i tlumočit pro soudy, státní zastupitelství, policii apod. Takže ve skutečnosti máme přísežné „překladotlumočníky“, kteří by měli sloužit našim orgánům veřejné moci.

Když děláme část naší práce jako tlumočníci (tlumočíme u soudů), moc osobních údajů nezpracováváme, jestli vůbec nějaké. Avšak něco jiného je to v případě, že překládáme dokumenty. V Polsku máme platný zákon o výkonu profese přísežného překladatele, který stanoví přísná pravidla pro to, jak vykonávat naši profesi. Jako přísežní překladatelé musíme vést evidenci (buď v papírové formě nebo ve formě elektronických záznamů) všech dokumentů, které přeložíme. V této evidenci (deníku) musíme uvést jméno klienta/zadavatele (už toto samotné může být osobní údaj, jestliže osoba může být ztotožněna jen jménem!) a pak jsou určitá pravidla týkající se popisu evidovaného dokumentu (datum, číslo dokumentu, kdo

dokument vydal, popis dokumentu atd. – tyto informace musíme vyplnit u každého jednotlivého dokumentu (toto může obsahovat dokonce i citlivé údaje!). Proto Polský úřad pro ochranu osobních údajů (zvaný GIODO) považuje naši evidenci za organizovanou sbírku osobních údajů.

A pak je nám velká část naší práce zasílána emailem. Lidé nám posílají k překladu skeny dokumentů obsahující osobní údaje (například rozvodové rozsudky, oddací listy apod.) Takže naše emailová schránka jako taková je Polským úřadem pro ochranu osobních údajů GIODO považována za organizovanou sbírku osobních údajů.

J. Miler-Cassino, místopředsedkyně polského sdružení TEPIŚ

A v neposlední řadě si na pevném disku našich počítačů uchováváme různé dokumenty (například dokumenty, které mají být přeloženy, přeložené oddací listy, rodné listy atd.), protože klient může kdykoliv přijít a požádat o další vyhotovení. Je běžné, že překladatel si vždy uchovává kopie všeho, co kdy přeložil. Toto opět je organizovaná sbírka osobních údajů.

My, jakožto překladatelé, jsme správci těchto dat, protože tato data/údaje zpracováváme (samo o sobě uchovávání dat je jejich zpracování). Proto máme od roku 1997 zákonnou povinnost registrovat naše sbírky dat u úřadů podáním

oznámení. Naše sdružení TEPIS pravidelně informuje své členy překladatele (kteří o tom zpravidla nevědí a velmi to odmítají), že mají tuto povinnost, a v našem newsletteru zveřejňujeme, jak se mají zaregistrovat krok po kroku - je to jednoduché. Připojuji zápis z naší poslední schůzky s úřadem pro ochranu osobních údajů GIODO a návod.

Jen tak mimochodem tato povinnost velmi brzy přestane platit, protože vejde v platnost General Data Protection Regulation počínaje 25. květnem 2018.

Z polštiny přeložila Alexandra Sedunková

Předmětem jednání v sídle Hlavního inspektora ochrany osobních údajů (GIODO) bylo zjistit, zda a v jakém rozsahu se soudní tlumočníci musí zaregistrovat jako správci osobních údajů.

Nejvýhodnějším řešením by bylo osvobodit soudní tlumočníky od této povinnosti vzhledem ke specifickému typu povolání, jelikož jsou již vázáni mlčenlivostí ze zákona. S rozšířením skupiny osvobozených subjektů však zástupci GIODO nesouhlasili, jelikož by to znamenalo případné další požadavky jiných skupin na osvobození od této povinnosti. Navíc, obecný zákon o ochraně osobních údajů přestane platit příští rok, jelikož ode dne 25. května 2018 bude platit nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů). Legislativní proces zavádějící takovou změnu by neskončil před 25. 5. 2018.

Tlumočnický deník splňuje definici souboru údajů, jelikož má předepsanou strukturu a jsou v něm osobní údaje klientů. Proto se tlumočníci jako správci osobních údajů musí registrovat v GIODO. Přihlásit se je možné buď elektronicky nebo písemně na speciálním formuláři zaslaném do sídla GIODO.

[...]

Určité pochybnosti vyvolává otázka tzv. citlivých údajů. V tlumočnickém deníku mohou být kromě jména a adresy také informace týkající se trestů, pokut nebo jiných soudních rozhodnutí v civilním nebo správním řízení nebo údaje týkající se zdravotního stavu. Výše uvedené údaje patří k osobním údajům, které spadají do zvýšené ochrany. Dle mínění GIODO tedy údaje, které se týkají klienta uvedeného v deníku, jsou tzv. citlivými údaji. Pokud se údaje týkají někoho jiného, jehož jméno není uvedeno v deníku, pak se v deníku nejedná o citlivé údaje. Řešením by bylo uvádět v deníku pouze jednací číslo rozhodnutí nebo dokumentu, např. lékařská zpráva ze dne 11. července 2012, pak by takový zápis neobsahoval žádné citlivé údaje.

[...]

Je třeba mít na paměti, že každá osoba, která vede soubor osobních údajů, je podle tohoto zákona správcem osobních údajů, který má určité povinnosti, mj. týkající se bezpečnosti při správě informačního systému. Proto je nutné seznámit se nejen se zněním předmětného zákona ale i s prováděcími předpisy. Na závěr je nutné připomenout, že zpracování osobních údajů, které není v souladu se zákonem, může být potrestáno nejen ve správním řízení, ale může být i trestné.

O přestávce na konferenci ve Varšavě – v prvním plánu M. Dumanovský, vedoucí jiho- a západoslovanské sekce polského sdružení TEPIS a nositelka vyznamenání „Za zásluhy“

PELIKÁN SJEDNOCUJE SOUDNÍ PÍSEMNOSTI – STYL I ŘÁDKOVÁNÍ BUDOU PEVNĚ DANÉ

Sjednotit podobu soudních písemností nařídil soudcům instrukcí ministr spravedlnosti Robert Pelikán (ANO). Dokumenty nyní mají mnohdy diametrálně odlišnou podobu nejen u jednotlivých soudů, ale často i v rámci jednoho konkrétního soudu. Od počátku ledna 2018 by tak soud neměla opustit žádná písemnost, které se neřídí ministerskou instrukcí. Také referáty soudců a ostatních referentů by měly odpovídat nově stanoveným pravidlům

Zdroj: Česká justice

Rozhodnutí a jiné dokumenty v podobě, která odpovídá instrukci, lze tvořit prostřednictvím aplikace APSTR. Ne všichni soudci ji však dosud používali. Ministerstvo tak pro jednotlivé druhy dokumentů připravilo vzorové šablony. Samo ministerstvo podle informací České justice stanovení pravidel nepovažuje za zásah do soudcovské nezávislosti.

Soudní písemnosti jsou podle instrukce zejména:

- rozhodnutí,
- protokoly,
- předvolání, vyrozumění, výzvy, žádosti, pokyny a poučení,
- úřední dopisy (přípisy),
- úřední potvrzení,
- referáty.

Referentů se dotkne zejména úprava náležitostí referátů a podoby soudních rozhodnutí. Soudní písemnosti se podle instrukce vyhotovují písmem Garamond o velikosti 12 bodů. V odůvodněných případech lze použít i odlišnou velikost písma, v rámci jednoho dokumentu však lze použít písma nejvýše tří různých velikostí.

V soudních písemnostech se používá výhradně jednoduché řádkování. U výroku je možno použít řádkování 1,0–1,5. Podobných jednotlivých pokynů obsahuje instrukce celou řadu. To, zda tyto náležitosti písemnost splňuje, by měly kontrolovat i zapisovatelky. Přejícná doba, kdy resort odchylky toleroval, platila pouze pro krajské a vrchní soudy do konce roku 2017. „Vrchní a krajské soudy se mohou v odůvodněných případech odchýlit od této instrukce, jestliže dostupné technické prostředky neumožňují tvorbu soudních písemností v souladu s touto instrukcí.

R. Pelikán, stávající ministr spravedlnosti ČR

Pokud ke dni 31. 12. 2018 jejich soudní písemnosti nebude objektivně možné uvést do souladu s touto instrukcí, obrátí se bezodkladně na Ministerstvo spravedlnosti s vylíčením překážek, které tomu brání, a požádají o jeho součinnost při jejich odstraňování,“ uvádí se v instrukci.

Podle informací České justice bude dodržování instrukce ministerstvo spravedlnosti pravidelně kontrolovat a proto i předsedové jednotlivých soudů a dozorčí úřednice se na kontrolu zaměří. Šablony písemností Pelikán loni zavedl i pro exekutory.

Instrukce je k dispozici v našem Legislativním monitoru.

SLOVENSKO: PARLAMENT SCHVÁLIL ZMENY PRE ZNALCOV, TLMOČNÍKOV A PREKLADATEĽOV

Poslanci 6. 2. 2018 v parlamente definitívne (t. j. schválením v tret'om čítaní) odobrili veľkú novelu zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch. Návrh predložený ministerkou spravodlivosti Luciou Žitňanskou na jednej strane zavádza opatrenia, ktoré by mali pomôcť znalcom, tlmočníkom a prekladateľom pri výkone ich činnosti. Na strane druhej by mal zvýšiť verejnú kontrolu v konaniach pri vyvodzovaní zodpovednosti voči znalcom, tlmočníkom a prekladateľom

Zdroj: Ministerstvo spravodlnosti SK

„Pre súdy, orgány činné v trestnom konaní, alebo ďalšie orgány verejnej moci, ktoré využívajú služby znalcov, tlmočníkov, či prekladateľov, zavádzame novú informačnú povinnosť. V prípade podozrenia, že znalec, tlmočník alebo prekladateľ bezdôvodne odmietol vykonať činnosť, spôsobil prieskum alebo odborne pochybil, budú povinní o tom informovať ministerstvo spravodlivosti. Zavedenie takejto povinnosti má prispieť k tomu, aby sme získavali potrebné informácie o pochybeniach znalcov, tlmočníkov, či prekladateľov a mohli okamžite konať.“ uvádza ministerstvo.

Rozhodnutia ministerstva o potrestaní znalca, tlmočníka, či prekladateľa budú zverejňované na webe ministerstva.

„Zavádzame možnosť prerušenia výkonu činnosti na vlastnú žiadosť znalca, tlmočníka alebo prekladateľa. Prerušiť výkon činnosti bude možné najviac trikrát. Dĺžka jedného prerušenia môže byť maximálne dva roky. Precizujeme aj úpravu vzdelania ako podmienky na zápis do zoznamu znalcov. V zákone presne určujeme, čo možno považovať za vzdelanie potrebné na výkon znaleckej činnosti. Potrebným vzdelaním bude po novom vysokoškolské vzdelanie II. stupňa, ak je ho možné v danom odbore dosiahnuť. Ak to možné nie je, potrebným bude najvyššie dosiahnuteľné vzdelanie v danom odbore.“ dodáva predkladateľ novej úpravy.

Ministerstvo novelou reagovalo aj na podnety od znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, ktorí vykonávajú činnosť na základe ustanovenia súdom a ktorí poukázali na to, že znalečné alebo tlmočné je im uhrádzané so značným časovým odstupom niekoľkých mesiacov, často až rokov. „Do zákona sme preto zapracovali 30 dňovú lehotu

L. Žitňanská, již potřetí ministryně spravedlnosti Slovenské republiky, je iniciátorkou novely slovenského zákona o znalcích, tlumočnících

na úhradu zloženého preddavku za znalečné a tlmočné na účet znalca, tlmočníka či prekladateľa.“

Ďalšou novinkou je, že znalci, tlmočníci a prekladatelia budú môcť použiť informácie získané pri svojej činnosti na vedecké, výskumné alebo vzdelávacie účely. Pre takéto prípady sa upravila povinnosť zachovávať mlčanlivosť, čo by malo pomôcť ďalšiemu rozvoju a vzdelávaniu znalcov, tlmočníkov aj prekladateľov.

„Precizujeme aj to, čo všetko má obsahovať a ako má vyzerať znalecký posudok, či preklad, aby už viac nedochádzalo k rôznym interpretáciám. Navyše zavádzame možnosť vyhotovovať znalecké posudky a preklady v elektronickej podobe.“ dodáva ministerstvo.

Navrhovaná účinnosť zákona je 1. júla 2018.

MUSÍME OPRAVDU PŘEKLÁDAT JEN CELÉ LISTINY? NEMUSÍME

Obdrželi jsme dotaz z Prahy:

Vážení, dovoluji se požádat o radu a to, zda je možné překládat jen část listiny důležitou pro konkrétní požadavek. Někdy má výpis z OR desítky stránek a obvykle je potřeba přeložit maximálně první stránku. Myslím, že by mělo být možné nepřekládat zbytečně texty, které jsou irelevantní pro daný požadavek.

Děkuji za odpověď

I. B.

Odpověď zněla:

Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících nepředepisuje, že musíme překládat jen celé listiny. Ukládá nám povinnost stvrdit, že „překlad souhlasí s textem připojené listiny“, to znamená, že pokud překládáme celou listinu, musíme skutečně přeložit vše, co obsahuje. Požádá-li nás zadavatel o částečný překlad, logicky uvedeme tuto skutečnost v hlavičce i doložce a provedeme překlad tak, aby měl hlavu

a patu. Přeložené pasáže by měly být, pokud možno, vyznačeny. Tlumočnické je myslící bytost vázaná slibem a navíc je trestně odpovědný za to, co stvrzuje, takže asi nebude zamlčovat důležité skutečnosti. O částečné překlady nás běžně žádají samotné soudy a není důvod nevyhovět i jiným zadavatelům. Doba se vyvíjí a potřeby se různí. Např. v době, kdy zákon vznikl, slovo listina znamenalo originál nebo ověřený opis dokumentu, ale mohl to být i částečný opis. Nebyly počítače, ani kopírky. Dnes bychom tedy neměli překládat s ověřením žádný mail, či jiný dokument existující pouze v elektronické podobě? Tištěná podoba elektronického dokumentu není originál a navzdory tomu výstupy ze systémů a fotokopie běžně překládáme.

Úkony soudního tlumočnicka prováděné pro jakýkoli subjekt se řídí stejnými pravidly jako úkony prováděné pro orgány veřejné moci, až na to, že u úkonů pro orgány veřejné moci je cena stanovena vyhláškou, jinak je cena tržní.

Vše, co uvádím, se týká výhradně překladů se soudním ověřením.

Dagmar De Blasio Denčíková

PO ZMĚNĚ PŘÍJMENÍ NELZE POUŽÍVAT RAZÍTKO S PŘEDCHOZÍM PŘÍJMENÍM

Obdrželi jsme dotaz z Lysé nad Labem:

Zdravím, mohu prosím po změně příjmení používat staré razítko do doby než budu mít nový občanský průkaz?

Předem děkuji za informaci.

H. Š.

Odpověď zněla:

Registry osob i obyvatel evidují veškeré matriční změny a ty jsou téměř simultánně dostupné všem soudům. Krajský soud, který Vás vede jako soudní tlumočnicka, tudíž o změně Vašeho příjmení ví. Razítko s předchozím příjmením byste už používat neměla. Můžete si nechat vyhotovit nové razítko i na základě oddacího listu. Každopádně se hlase u vedoucí oddělení znalců a tlumočnicků s ověřenou kopií oddacího listu, průkazem tlumočnicka, tlumočnickým deníkem a gumou ze starého razítka (kterou byste měla odevzdat), aby

Vám mohl být vystaven průkaz nový, respektive opraven ten stávající. Vedoucí upraví příjmení i v tlumočnickém deníku a v případě, že by se Vám mezitím nepovedlo nechat vyrobit nové razítko, vystaví žádost na jeho vyhotovení. Rozhodně s hlášením u soudu dlouho neotálejte.

Dagmar De Blasio Denčíková

Guma ze starého razítka by se měla odevzdat oddělení znalců a tlumočnicků příslušného krajského (městského) soudu

***V druhé polovině roku 2017 a začátkem roku 2018
rozšířili naše řady tyto noví členové (podle pořadí přihlášek):***

Mgr. Kateřina Krause
jazyk německý, ruský

Svatoslav Ščyhol
jazyk ruský, ukrajinský

Mgr. Petra Klaiss
jazyk španělský, portugalský

Mgr. Julie Lien Vrbková
jazyk vietnamský

Bc. Kateřina Hlaváčová
jazyk anglický, německý

Mgr. Yuji Nakaya
jazyk japonský

Mgr. Michal Kulháněk
jazyk polský

Mgr. Gabriela Glöcknerová
jazyk německý

našim členům, kteří v druhé polovině roku 2017 oslavili významné výročí:

Dr. Achille Bucci

Mgr. Katarzyna Filgasová

PhDr. Milan Gajdula

Yvonne Grmela

Ing. Jaroslav Hyspecký

RNDr. Klára Kašová

MUDr. Zuzana Kejmarová Sedláčková

PhDr. Olga Kovářová

PhDr. Romana Lišková

Mgr. Karel Navrátil

Vlasta Nosková

Květa Nová

Mgr. Jitka Oleárníková

Bc. Robert Pek

Bc. Dana Peňázová

Mgr. Jana Sidunová

RNDr. Světlana Soukupová, CSc.

Eva Ševčíková

Mgr. Jana Václavíková

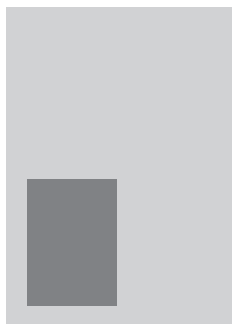
PhDr. et Mgr. Pavel Vrbík

INZEROVAT PRO VYBRANÉ CÍLOVÉ SKUPINY SE VYPLATÍ

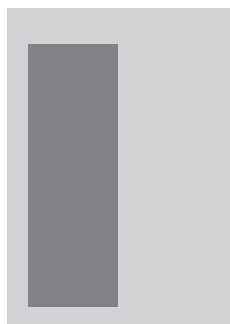
Bulletin Soudní tlumočnick poskytuje zdarma všem členům Komory soudních tlumočnicků ČR, knihovnám České republiky, soudům, státním zastupitelstvím, Ministerstvu spravedlnosti ČR, Ministerstvu vnitra ČR, Policejnímu ředitelství, Celní správě, Notářské komoře ČR, Jednotě tlumočnicků a překladatelů, České komoře tlumočnicků znakového jazyka, a dále všem tuzemským i zahraničním předplatitelům

ROZMĚRY INZERCE

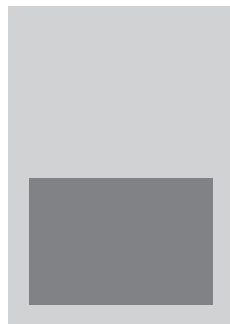
Vnitřní strany černobílé

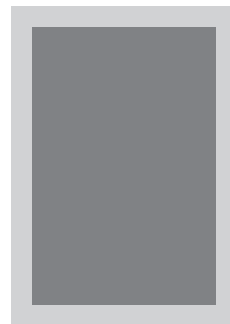
¼ strany Č/B
(zrcadlo)
82,5 x 117 mm

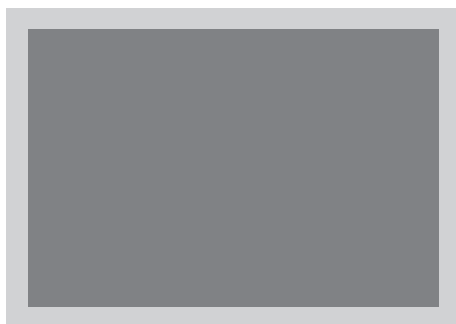
½ strany svisle Č/B
(zrcadlo)
82,5 x 243 mm

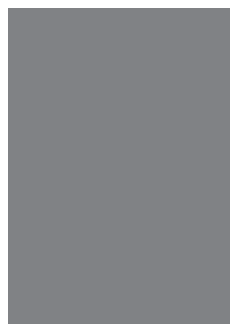
½ strany Č/B
(zrcadlo)
170 x 117 mm

1 strana Č/B (zrcadlo)
170 x 243 mm s hlavičkou
170 x 257 mm bez hlavičky

vnitřní dvoustrana Č/B
380 x 257 mm (zrcadlo)
420 x 297 mm (spad)

1 strana Č/B (spad)
210 x 297 + spad 4 mm

Obálka CMYK (spad)
2., 3. a 4. strana
210 x 297 + spad 4 mm

CENY INZERCE

Vnitřní strany Č/B

¼ strany	2 000 Kč
½ strany	3 500 Kč
celá strana	6 000 Kč

Obálka CMYK

2. strana	12 000 Kč
3. strana	12 000 Kč
4. strana	25 000 Kč

TECHNICKÉ PARAMETRY

Minimální tiskové rozlišení: 300 DPI

Podklady pro tisk: tisková uzavřená data ve formátu PDF

**Zájemci o inzerci mohou psát na kstcr@kstcr.cz
nebo KST ČR®, Senovážné nám. 23, 110 00 Praha 1**

Záběry z letních pětidenních seminářů právnické angličtiny, francouzštiny a němčiny v Kroměříži a pražského podzimního kurzu pro uchazeče o jmenování soudním tlumočnickem v roce 2017

Vydává Komora soudních tlumočnicků České republiky®

člen Evropské asociace právních tlumočnicků a překladatelů EULITA

Senovážné nám. 23, 110 00 Praha 1

Grafická úprava: Jakub Novotný cr8

Tisk: VS Tisk Praha – Vazební věznice Pankrác

Tištěno v únoru 2018

www.kstcr.cz • kstcr@kstcr.cz